RAPORT ANUAL 2022
PN-III-P4-ID-PCE-2020-0451_RODiAL
Dialectele româneşti din nordul şi din sudul Dunării în context European

ETAPA II (01/01/2022 - 31/12/2022)

În etapa a II-a (01/01/2022 - 31/12/2022), conform planului de cercetare depus iniţial, ne-am propus şi am realizat următoarele obiecctive:

O.1 Cercetarea și descrierea dialectelor româneşti nord şi sud-dunărene în conformitate cu stadiul actual al cercetării;
O.2. Radiografia stării actuale a dialectelor româneşti nord şi sud-dunărene în context european;
O.3. Realizarea unei baze de date comparativă a materialului dialectal obţinut cu ajutorul chestionarului ALE în fişele din arhivă şi în noile anchete de teren efectuate de echipă în cadrul proiectului;
O.4 Realizarea şi perfecţionarea unei hărţi digitale georeferenţială a dialectelor româneşti nord şi sud-dunărene din România și Balcani într-un sistem software
O.5. Crearea bazei de date a materialului dialectal digitalizat;
O.6. Crearea hărților motivaționale, onomasiologice, morfologice pentru volumul dialectelor românești daco-române și sud-dunărene;
O.7. Diseminarea rezultatelor cercetării, prin participarea la conferințe și simpozioane de specialitate, în țară și în străinătate;
O.8. Instruirea tinerilor cercetători și doctoranzi în efectuarea anchetei dialectale cu chestionar;
O.9 Elaborarea unor capitole care evidențiază unitatea limbii române din nordul și sudul Dunării din volumul de dialectologie română nord şi sud-dunăreană;
O.10. Asigurarea vizibilității proiectului prin postarea rezultatelor cercetării pe site-ul Institutului.

ECHIPA

1	CS I dr. habil. MANUELA NEVACI https://lingv.ro/2021/06/11/cv-manuela-nevaci/	CSI, Director de proiect
2	Prof. univ. dr. NICULAE SARAMANDU, membru corespondent al Academiei Române https://lingv.ro/2021/06/11/cv-nicolae-saramandu/	CS I, Cercetător expert
3	CS II dr. SILVIU-IOAN BEJINARIU Silviu-Ioan Bejinariu (google.com)	CS II, Cercetător cu experiență
4	CS dr. FLORIN IFTENE Florin Iftene – Academia Română, Filiala Iași (acadiasi.org)	CS, cercetător Postdoctoral
5	CS dr. CARMEN IRINA FLOAREA CV Irina Carmen Floarea (lingv.ro)	CS, cercetător Postdoctoral
6	Conf. univ. dr. IOAN-MIRCEA FARCAŞ Farcas Ioan Mircea dosar.pdf (utcluj.ro)	CS III, Cercetător cu experiență
7	CS I dr. EMIL ŢÎRCOMNICU STELS-CV-Prof-TirEml-220902.pdf (ugal.ro) IEF - Organizare (academiaromana.ro)	CS III, Cercetător cu experiență
8	ASC drd. FRANCISCO-RĂZVAN CONSTANTIN CV Razvan Constantin Francisco (lingv.ro)	ASC
9	ASC drd. MARINELA BOTA CV Marinela Bota (lingv.ro)	ASC
10	drd. ALECSANDRA CIOCÂRLAN	ASC
11	ANA-CĂTĂLINA PĂTRAŞCU	Tehnician (operator date)
12	ADRIANA SILION MARIANA	Tehnician (analist date)

Pentru buna îndeplinire a obiectivelor proiectului Dialectele româneşti din nordul şi din sudul Dunării în context european (director proiect CS I dr. habil. Nevaci Manuela) a fost necesară angajarea unui cercetător cu gradul CSIII prin concurs, dl dr. Emil Ţîrcomnicu, CS I la Institutul de Etnografie şi Folclor „Constantin Brăiloiu" al Academiei Române, cu fracțiune de normă: 2 ore/zi în perioada 1.06. – 30.06.2022, respectând condiţiile postului: având activitate de cercetare-dezvoltare în etnografie sau în învăţământul superior de cel puțin 6 ani sau de 4 ani; experiență în realizarea atlaselor etnografice, cercetări etnografice pe teren, specializare pentru spaţiul etnografic al românior din sudul Dunării (aromânii, meglenoromânii, românii timoceni), experiență în corelarea faptelor dialectale cu cele etnografice, experienţă ca membru în alte proiecte de cercetare având tematică etnografia românilor sud-dunăreni.

Concursul a avut loc la Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan — Alexandru Rosetti" din Bucureşti, str. Calea 13 septembrie nr. 13, sector 5, la data de 6 mai 2022, ora 11.00, susținerea probei constând în examen scris, cu subiecte specifice profilului postului - art. 16 alin. (2) lit. b). (VEZI NOTA JUSTIFICATIVĂ, încărcată în platformă la **Documente**).

SARCINILE DE LUCRU REALIZATE:

1. Întocmirea bibliografiei (**Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci)**
2. Transcrierea fişelor ALE în format electronic (**Manuela Nevaci, Irina Floarea, Francisco Constantin, Marinela Bota, Cătălina Pătraşcu)**
3. Scanarea fişelor ALE (**Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Irina Floarea)**
4. Informatizarea datelor inedite romanesti si straine din fişele ALE (**Silviu-Ioan Bejinariu, Florin Iftene)**
5. Analiza sistematică a datelor dialectale disponibile din chestionarul ALE, atlasele de dialecte și literatura specifică (**Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Irina Floarea, Silviu-Ioan Bejinariu, Florin Iftene)**
6. Informatizarea datelor inedite ALE romanesti si straine pentru generarea automata a hartilor ALE (**Silviu-Ioan Bejinariu, Florin Iftene)**

   A2.4 – **Automatic maps generation and validation** (**Silviu-Ioan Bejinariu, Florin Iftene)**:

   a. Modificări de structură în fișierele de date
   b. Inserarea de obiecte customizate în hărțile ALDRoMaps
   c. Realizarea de hărți interpretative
7. Dezvoltarea de software pentru generarea automată a hărților dialectale ale dialectelor românești nord-dunărene și sud-dunărene. ALE (**Silviu-Ioan Bejinariu, Florin Iftene)**
8. Cercetări dialectale de teren:
   - **dialectul dacoromân:** (**Manuela Nevaci, Irina Floarea, Ioan Mircea Farcaş);**
   - **dialectele româneşti sud-dunărene:**
     - **dialectul aromân** vorbit în **Grecia, Bulgaria, R. Macedonia de Nord** (**Manuela Nevaci, Irina Floarea, Nicolae Saramandu)**
     - **dialectul meglenoromân** vorbit în **Grecia** (**Manuela Nevaci, Irina Floarea, Nicolae Saramandu)**

Doctorandul Francisco Răzvan Constantin, sub îndrumarea directorului de proiect, Manuela Nevaci, a efectuat de anchete lingvistice în Grecia, pentru familiarizarea cu modul în care se aplică chestionarul, urmată de transcrierea fonetică a textelor culese. Astfel, am îndeplinit O.8: Instruirea tinerilor cercetători și doctoranzi în efectuarea anchetei dialectale cu chestionar.

Am folosit în cercetarea de teren, ***Chestionarul Atlas Linguarum Europae***, **546 de întrebări,** pentru a face comparația la nivel european pentru următoarele câmpuri semantice: corpul omenesc şi bolile lui; gradele de rudenie; cultivarea plantelor; păstorit, creșterea animalelor; fenomene meteorologice.

9. Centralizarea datelor culese în urma anchetelor dialectale, în funcție de aspectele lingvistice urmărite pe teren (**Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Irina Floarea)**

10. Interpretarea fonetică, lexicală, morfologică, etimologică a datelor dialectale culese (**Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Irina Floarea, Ioan Mircea Farcaş, Emil Ţîrcpmnicu, Francisco Constantin, Marinela Bota, Alecsandra Cicârlan)**
11. Implementarea proiectului pe site (**Silviu-Ioan Bejinariu, Florin Iftene, Manuela Nevaci, Adriana Silion**)
12. Elaborarea și diseminarea lucrărilor științifice (**Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Ioan Mircea Farcaş, Irina Floarea, Francisco Constantin, Marinela Bota, Alecsandra Cicârlan, Silviu-Ioan Bejinariu, Florin Iftene).** Diseminare prin postare pe site: **Adriana Silion**
13. Organizarea a trei ateliere de dialectologie şi a unui simpozion de dialectologie şi geografie lingvistică (**Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Ioan Irina Floarea, Silviu-ioan Bejinariu)**
14. Elaborarea rapoartelor stiintifice si financiare (**Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Ioan Mircea Farcaş, Emil Ţîrcomnicu, Irina Floarea, Francisco Constantin, Marinela Bota, Alecsandra Cicârlan, Silviu-Ioan Bejinariu, Florin Iftene, Cătălina Pătraşcu, Adriana Silion)**
15. Implementarea proiectului pe **Website** (**Silviu-Ioan Bejinariu, Florin Iftene)**

Rezultate livrate:

1. Dosarul pentru **Fişe ALE** cu noțiuni scanate, realizat și verificat la o ședințele de lucru inițiale ale proiectului (vezi Anexa ***Fişe scanate*** din Raport) **(Manuela Nevaci, Irina Floarea)**

2. Dosar cu 68 de **Hărţi lingvistice** parţiale, digitalizate din **Baza de date digitalizată**, realizate cu sowftware pentru generarea automată a hărților (vezi **Anexa *Hărţi parţiale*** din Atlasul ALDRO al proiectului RoDial din Baza de date creată, hărţi rezultate din Baza de date digitalizată în baze de date comparativă a materialului dialectal obţinut cu ajutorul chestionarului ALE în fişele din arhivă şi în noile anchete de teren efectuate de echipă în cadrul proiectului (vezi Anexa ***Hărţi lingvistice*** din Raport) (**Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Irina Floarea, Silviu-Ioan Bejinariu, Florin Iftene, Francisco Constantin, Marinela Bota, Cătălina Pătraşcu**)

3. Cercetări dialectale de teren cu Chestionarul ALE – 546 de întrebări, pentru
   - **dialectul dacoromân:** Fereşti (Maramureş), Zimnicea, Dor Mărunt, Cochirleni, Segarcea (Muntenia [+Oltenia, Dobrogea]); Bulgaria: Gomutarţi, Topoloveţ, Gâmzova; Serbia: Bukovska, Slatina, Satu Nou (Banatsko Novo Selo); Ucraina: Plăiuţ, Slatina (**Manuela Nevaci, Irina Floarea, Ioan Mircea Farcaş);**
   - **dialectele româneşti sud-dunărene:**
   - **dialectul aromân** (**Manuela Nevaci, Irina Floarea, Nicolae Saramandu)**
     - **Bulgaria**: Velingrad;
     - **Albania:** Corcea, Moscopole, Fier, Saranda;
     - **R. Macedonia de Nord**: Cruşova, Beala de Sus;
     - **Grecia:** Aminciu [Metzovo], Neaguşte [Naoussa], Veria, Livezi, Ioanina, Siracu;
   - **dialectul meglenoromân**: **Grecia:** Oşini [Arhanghelos]; Rep. Macedonia de Nord: Huma (**Manuela Nevaci, Irina Floarea, Nicolae Saramandu).**

Imagini document din cercetările de teren sunt postate pe site-ul Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan — Alexandru Rosetti" din Bucureşti (vezi şi Anexele 1 – 3: *Cercetări dialectale la aromânii şi la meglenoromânii din Grecia; Cercetări dialectale la românii din Timoc şi Voievodina, Serbia*; *Cercetări dialectale la românii din Bulgaria: dacoromânii din Vidin şi aromânii din Velingrad*)

https://lingv.ro/2022/09/26/pn-iii-p4-id-pce-2020-0451_rodial-aldro-cercetari-dialectale-research-on-field-2022/

4. ***Înregistrări audio*** cu subiecţi vorbitori ai dialectele dacoromân, aromân şi meglenoromân (vezi Anexa Înregistrări audio) **(Manuela Nevaci, Irina Floarea, Nicolae Saramandu)**

5. ***Baza de date*** **RoDIAL** cu răspunsurile transcrise fonetic, rezultate din anchetele efectuate pentru dialectele dacoromân, aromân şi meglenoromân, răspunsurile obţinute cu chestionarul ALE. **Rezultatele au fost încărcate în baza de date de către: (Manuela Nevaci, Irina Floarea, Francisco Constantin, Marinela Bota, Cătălina Pătraşcu)**

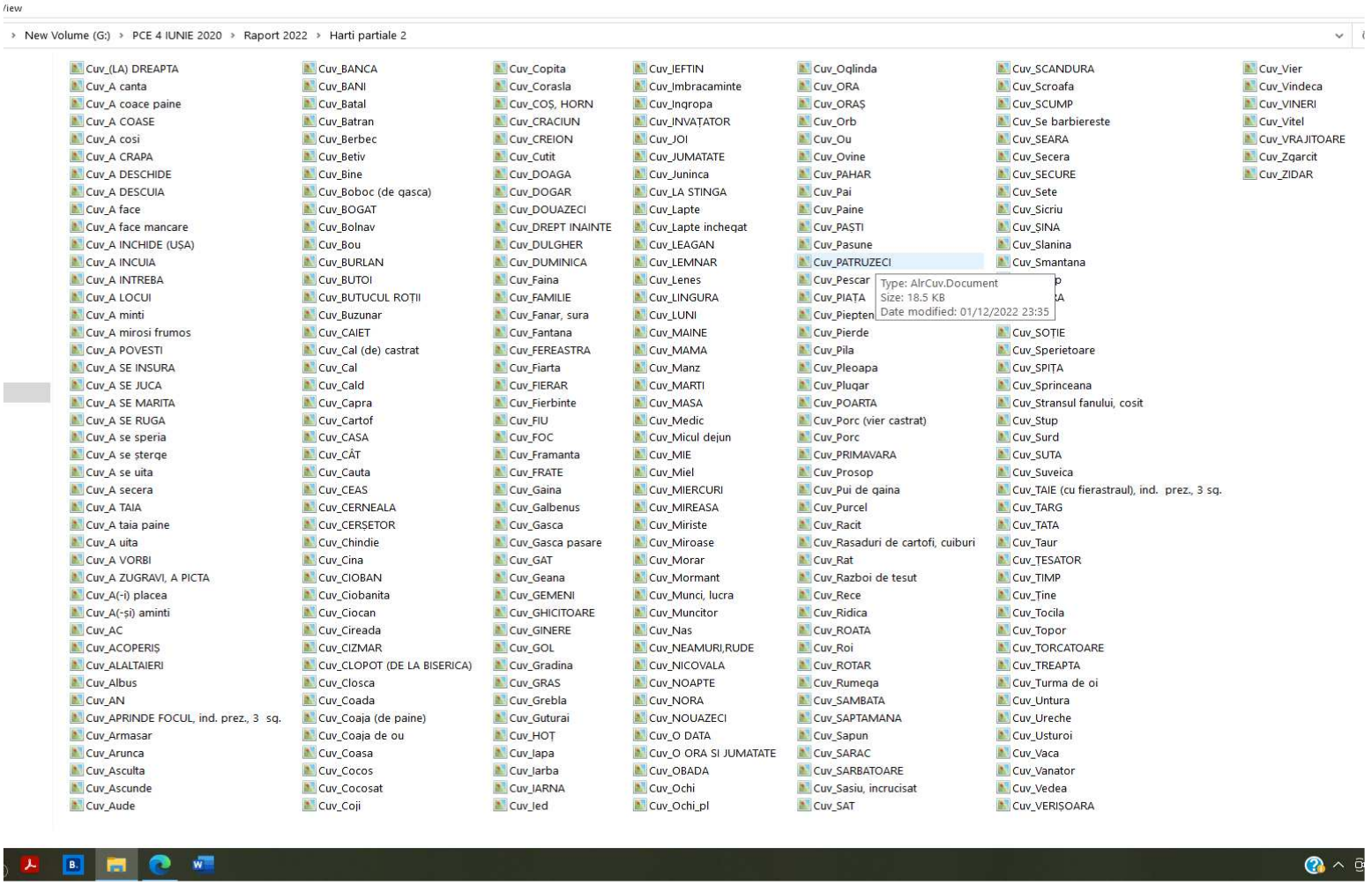

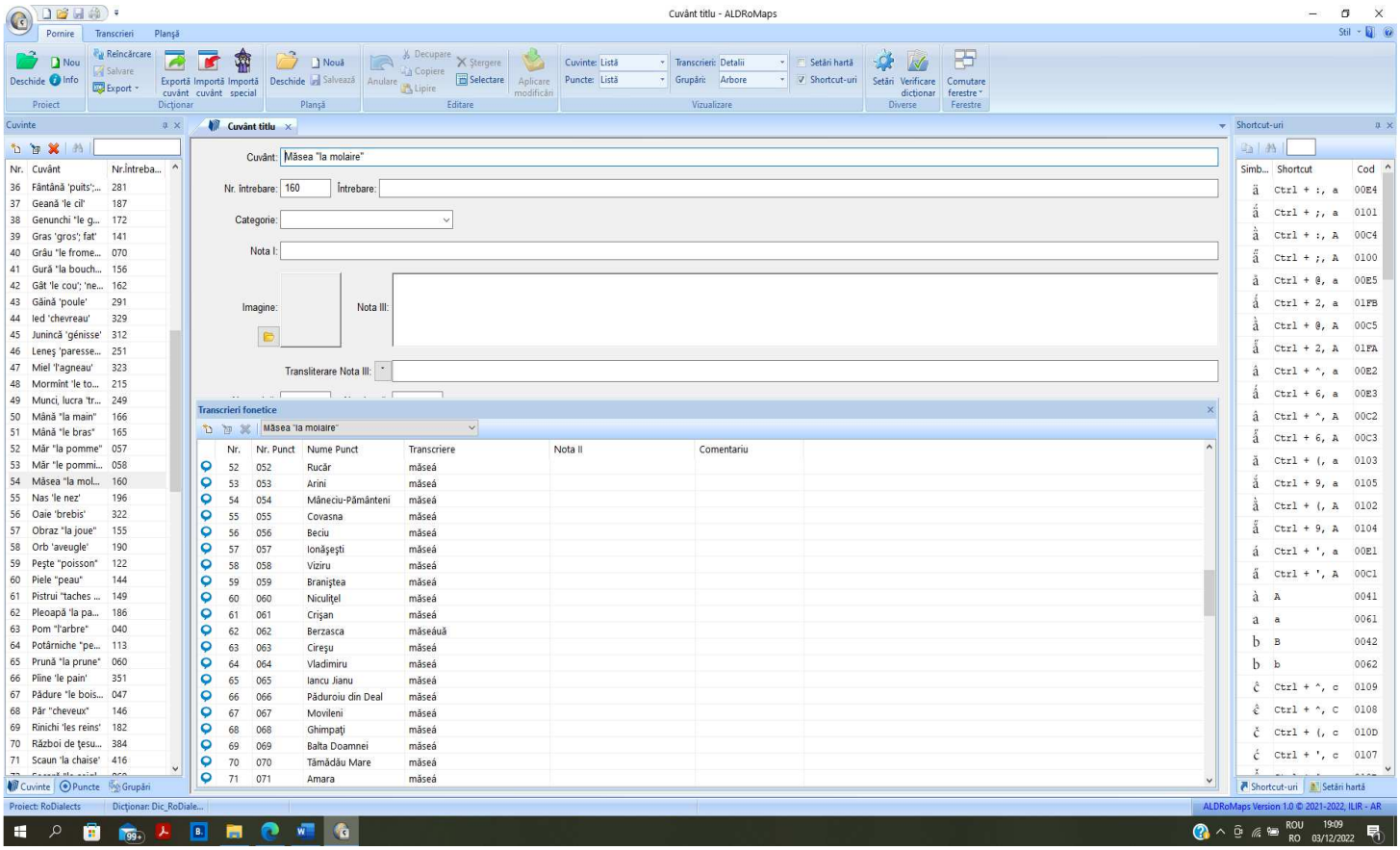

6. Elaborarea unor articole care evidențiază unitatea limbii române din nordul și sudul Dunări: *Dialectul* dacoromân şi Dialectul *aromân* (vezi Anexa ***Articole* şi *capitole de carte*** din Raport şi lista de mai jos) (**Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Silviu-Ioan Bejinariu, Irina Floarea, Ioan Mircea Farcaş, Florin Iftene, Emil Ţîrcomnicu, Francisco Constantin, Marinela Bota, Alecsandra Cicârlan)**

7. Elaborarea unor capitole care evidențiază unitatea limbii române din nordul și sudul Dunări: *Dialectul* dacoromân şi Dialectul *aromân* (vezi Anexa ***Articole* şi *capitole de carte*** din Raport şi lista de mai jos) **(Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci)**

8. **Participarea** la **36 de manifestări ştiinţifice naţionale şi internaţionale** (vezi Anexa ***Comunicări ştiinţifice*** din Raport şi lista de mai jos)

9. Organizarea a trei ateliere de dialectologie şi a unui simpozion de dialectologie şi geografie lingvistică (**Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Ioan Irina Floarea, Silviu-Ioan Bejinariu):**
   - ATELIERUL INTERNAŢIONAL: DIALECTELE ROMÂNEŞTI DIN NORDUL ŞI DIN SUDUL DUNĂRII ÎN CONTEXT ROMANIC (București, 29 septembrie 2022)
   - The international workshop ROMANIAN LINGUISTIC GEOGRAPHY IN THE ERA OF DIGITALIZATION (October 21-22, 2022, Iaşi)
   - LEZIONE DI GEOLINGUISTICA ROMENA a cura di ricercatrici e ricercatori dell'Istituto di Linguistica "Iorgu Iordan-Al. Rosetti" dell'Accademia Romena di Bucarest, Universita degli Studi di Torino, MARTEDÌ 31 MAGGIO, ORE 10:00-12:00, AULA MAGNA del Rettorato

(Via Verdi 8. Torino) (organizator principal: prof. univ. dr. Federica Cugno), Università degli studi di Torino

- ATLAS LINGUARUM EUROPAE SYMPOSIUM – THE 54TH ANNUAL MEETING (București, 11 noiembrie 2022)

DESCRIEREA REZULTATELOR OBȚINITE DE COLEGII INFORMATICIENI (Silviu-Ioan Bejinariu, Florin Iftene)::

- Aplicația ALDRoMaps ce este utilizată pentru realizarea planșelor Atlasului lingvistic al dialectelor românești din nordul și din sudul Dunării a fost îmbogățită cu o serie de noi facilități:

a) Modificări de structură în fișierele de date

În structura bazei de date au fost adăugate noi câmpuri pentru completarea informațiilor legate de cuvinte (noțiuni) dar și pentru transcrierile fonetice. Astfel, pentru fiecare cuvânt a fost adăugată ”Categoria” din care acesta face parte, precum și ”Forma” utilizată în răspuns. Toate variantele utilizate ale acestora sunt inserate într-un nomenclator, astfel încât la definirea unui nou cuvânt ”Categoria” și ”Forma” pot fi selectate dintr-o listă, dar pot fi inserate și variante noi prin editarea directă. De asemenea, pentru fiecare text scris în transcriere fonetică (Nota III la cuvinte respectiv Răspuns, Nota II şi Comentariu pentru transcrieri) din dicționar există posibilitatea de a introduce și transliterarea corespunzătoare. Deoarece fișierele dicționar sunt în format binar specific aplicației ALDRoMaps, pe lângă modificarea de format a fost necesară și implementarea unor funcții de conversie din vechiul format în noul format. În imaginea de mai jos este prezentată imaginea interfeței pentru editarea cuvintelor cu noile câmpuri implementate:

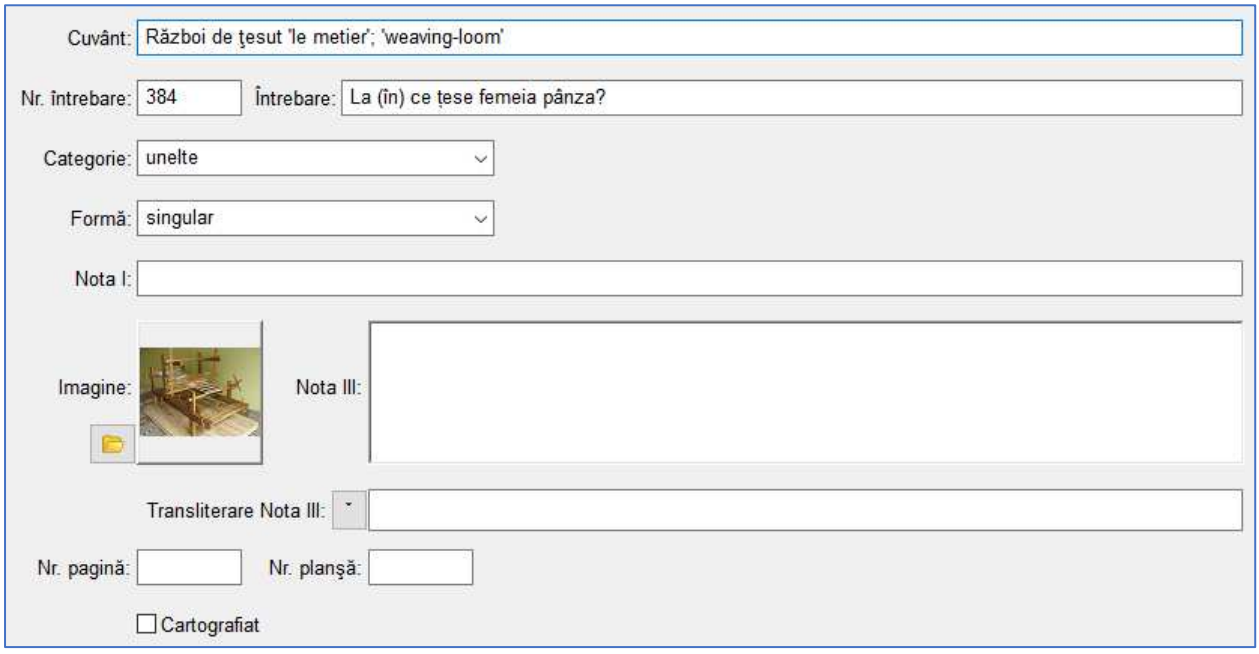

Având în vedere acestea s-a decis apoi trecerea la un format nou, respectiv codificarea informațiilor în fișiere de tip XML. Deoarece XML este un metalimbaj de marcare cunoscut pentru extensibilitate și comunicarea de informații între aplicații independente, a fost decisă adoptarea acestui format pentru toate fișierele utilizate de aplicația ALDRoMaps: fișiere proiect, dicționare, hărți, fișiere cu setări. Această modificare de format este transparentă pentru utilizatori pentru că: toate fișierele nou create / salvate sunt scrise folosind formatul de tip XML, iar pentru toate fișierele citite, dacă sunt în vechiul format binar sunt imediat salvate în noul format, iar dacă sunt deja în noul format de tip XML nu este necesară nicio acțiune. În cazul modificării formatului, utilizatorul este informat cu privire la conversie dar nu este necesar să execute nicio acțiune suplimentară. Formatul XML mai are și avantajul că fiind un fișier text poate fi modificat la nevoie (în cazul unor erori) folosind orice editor obișnuit. În imaginile de mai jos sunt prezentate doua imagini cu descrierea în format XML a punctelor de anchetă și a cuvintelor cu transcrierile fonetice ale răspunsurilor.

```
<Zona Cod="467" Nume="Argel" IdZona="7" IdMap="0" Comuna="Moldoviţa" Judet="Suceava" RegiuneRo="Moldova şi Bucovina" Tara="România">
</Zona>
<Zona Cod="468" Nume="Deluţ" IdZona="8" IdMap="0" Comuna="Fundu Moldovei" Judet="Suceava" RegiuneRo="Moldova şi Bucovina" Tara="România">
</Zona>
<Zona Cod="469" Nume="Ciocăneşti" IdZona="9" IdMap="0" CodALR="II 365" Comuna="Iacobeni" Judet="Suceava" RegiuneRo="Moldova şi Bucovina" Tara="Român
</Zona>
<Zona Cod="470" Nume="Argestru" IdZona="10" IdMap="0" Comuna="Vatra Dornei" Judet="Suceava" RegiuneRo="Moldova şi Bucovina" Tara="România">
</Zona>
```

a. Inserarea de obiecte customizate în hărțile ALDRoMaps

În hărțile ALDRoMaps sunt definite următoarele straturi principale: limite planșă, fundal, titlu planșă, chenar planșă, frontiere externe, țărmuri, ape, lacuri, capitale, orașe, titlu cuvânt, note cuvânt, imagine asociată cuvânt, puncte anchetă, transcrieri fonetice, note pentru transcrieri. Elementele din aceste straturi standard sunt vizibile în mod implicit pe toate planșele după ce acestea sunt generate automat. Pentru a permite un grad mai mare de particularizare și pentru a putea evidenția unele aspecte lingvistice, au fost proiectate și implementate funcții ce permit introducerea pe hartă și apoi editarea de obiecte proprii de mai multe tipuri. Aceste obiecte sunt organizate automat în patru straturi, după cum urmează: *(Alte) Linii/Poligoane* cu obiecte de tip linii multiple închise (poligoane) sau deschise, drepte sau curbate; *(Alte) Texte* cu obiecte de tip text normal; *(Alte) Transcrieri* cu obiecte de tip text în transcriere fonetică; *(Alte) Imagini* cu obiecte de tip imagine. Introducerea obiectelor este realizată într-un mod facil, folosind doar mouse-ul pentru marcarea punctelor liniilor sau poligoanelor, respectiv poziția și dimensiunea pentru texte, transcrieri și imagini. În acest al doilea caz, după stabilirea poziției pe hartă, utilizatorul poate edita textul / transcrierea fonetică sau poate selecta fișierul imagine ce urmează a fi plasat pe hartă. Pentru toate aceste obiecte pot fi selectate proprietățile de desenare: font, culoare, stil și culoare linii, stil și culoare de umplere, în funcție de tipul acestora. De asemenea, a fost implementată proprietatea ”nivel de opacitate” pentru toate obiectele grafice plasate pe hartă. Astfel, se oferă posibilitatea de suprapunere a unor obiecte fără ca cel aflat deasupra să-l obtureze complet pe cel aflat dedesubt.

b. Realizarea de hărți interpretative

În ceea ce privește hărțile sintetice și interpretative, pot fi definite automat sau manual grupări de puncte în funcție de criterii stabilite de utilizator. Pentru fiecare grupare, pot fi definite (semi) automat sau manual grupele și lista punctelor incluse, respectiv modul de prezentare pe hartă. Interfața implementată permite selectarea pentru fiecare grupă a stilului și culorii de umplere, stilului și culorii conturului precum și selecția unui simbol grafic. În cazul în care se selectează afișarea hărții interpretative, zona din vecinătatea punctelor de anchetă va fi marcată folosind proprietățile de desenare ale grupei din care face parte punctul respectiv, așa cum este prezentat în imaginile de mai jos. De asemenea, a fost implementată și generarea automată a legendei ce va fi afișată pe hartă.

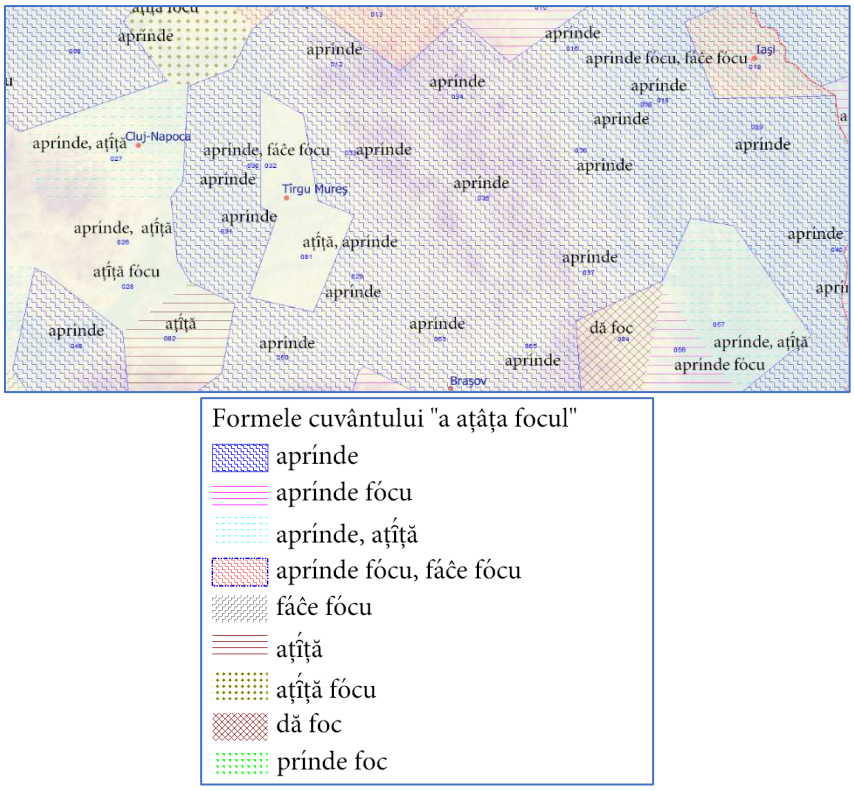

Cu privire la modul de umplere al vecinătăților punctelor din harta interpretativă, au fost definite noi moduri de haşurare customizate. Spre deosebire de versiunile anterioare, în care numărul de haşuri era foarte redus iar distanța între linii era fixă, a fost definit un număr mult mai mare de stiluri de haşură (aprox. 40), iar acestea sunt scalabile, în sensul că densitatea liniilor din haşuri rămâne constantă relativ la dimensiunea celorlalte elemente din hartă, indiferent de zoom-ul cu care aceasta este afişată. Pentru liniile de contur sunt utilizate următoarele stiluri: continuă, punctată, linie-punct şi linie-punct-punct, cu observația că pentru toate acestea sunt disponibile 3 niveluri de grosime care este de asemenea scalabilă.

O10, A2.5 – Website implementation of the project:

A fost începută implementarea aplicației RoDIAL care va permite consultarea interactivă pe internet a hărților Atlasului lingvistic al dialectelor românești din nordul și din sudul Dunării. În continuare sunt prezentate principalele realizări din această etapă:

a. Implementarea aplicației RoDIAL

Aplicația poate fi ușor accesată de orice client care are o conexiune la internet și un browser, fără necesitatea instalării unei alte aplicații. Este realizată în limbaje de programare specifice tehnologiilor web: PHP, HTML, CSS, Java, jQuery, SQL. Aplicația rulează pe un server central care va trimite paginile HTML către client. Pe același server sunt stocate baza de date dar și orice alte fișiere asociate punctelor de anchetă, precum fișiere multimedia sau imaginile transcrierilor fonetice. Principalele funcții ale aplicației web RoDIAL care este încă în curs de implementare sunt următoarele: managementul utilizatorilor; managementul fișierelor multimedia asociate punctelor de anchetă; afișarea listelor de cuvinte și de puncte de anchetă; selecția unui set de puncte de anchetă; ordonarea listelor după cuvânt, întrebare, cod sau punct de anchetă; căutare după cuvânt, întrebare, cod sau punct de anchetă; generarea automată a planșelor lingvistice. În imaginea de mai jos este prezentată interfața aplicației RoDIAL.

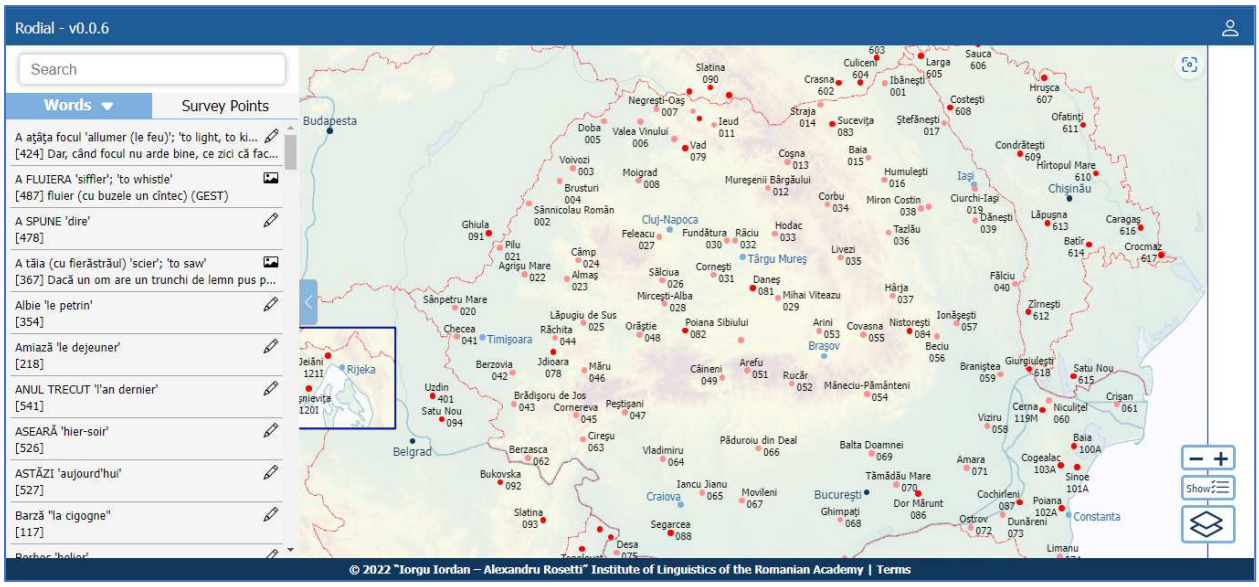

b. Baza de date RoDialDB

Baza de date RoDialDB conține toate informațiile necesare afișării hărților lingvistice precum și fișierele multimedia asociate punctelor de anchetă, cuvintelor sau răspunsurilor obținute în cursul interviurilor. O structură simplificată a bazei de date este prezentată în imaginea de mai jos. Menționăm faptul că tabelele *rodial_points*, *rodial_words* și *rodial_transcripts* trebuie să fie permanent sincronizate cu dicționarul aplicației ALDRoMaps în care are loc editarea informațiilor respective. Astfel în ALDRoMaps a fost implementată o funcție de actualizare automată a bazei de date Web. Pentru celelalte tabele, și în special pentru *rodial_files*, managementul este realizat din aplicația Web care va permite asocierea directă a fișierelor multimedia. Toate funcțiile de management pot fi executate de utilizatorii autentificați cu drepturi de administrare sau editare, în timp ce utilizatorii cu drepturi restrânse pot doar să consulte conținutul bazei de date.

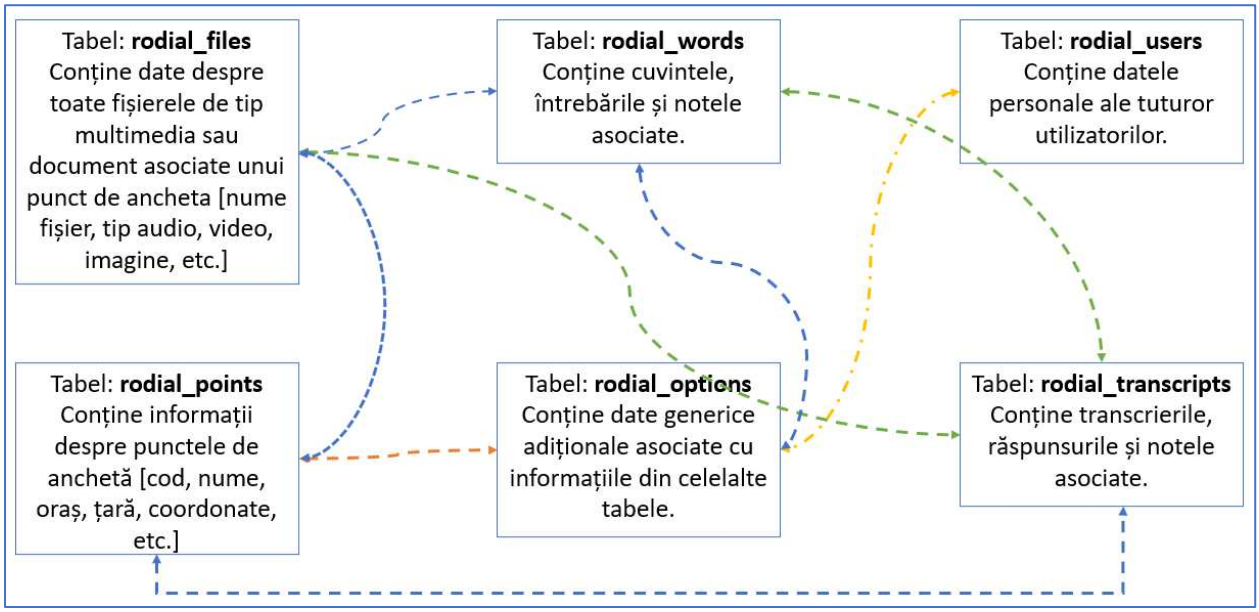

10. DISEMINAREA REZULTATELOR PRIN

- **Articole publicate şi în curs de publicare** (vezi Anexa Articole) (Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Irina Floarea, Ion-Mircea Farcaş, Emil Ţîrcpmnicu, Francisco Constantin, Marinela Bota, Alecsandra Ciocârlan, Silviu-Ioan Bejinariu, Florin Iftene)

- **Comunicări** despre ***Radiografia stării actuale a dialectelor româneşti nord şi sud-dunărene în context european***(vezi **Anexa Comunicări**; site-ul https://lingv.ro/pn-iii-p4-id-pce-2020-0451-dialectele-romanesti-din-nordul-si-din-sudul-dunarii-in-context-european-rodial-aldro/) (Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Irina Floarea, Ion-Mircea Farcaş, Emil Ţîrcpmnicu, Francisco Constantin, Marinela Bota, Silviu-Ioan Bejinariu, Florin Iftene, Alecsandra Ciocârlan)
- **Stagii de cercetare în ţară şi în străinătate** (vezi site-ul https://lingv.ro/wp-content/uploads/2022/09/Stagii-de-cercetare-Conferinte.pdf) (Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Irina Floarea, Ion-Mircea Farcaş, Francisco Constantin, Marinela Bota)
- **Poze etnografice postate pe site-ul Institutului.** (vezi site https://lingv.ro/2022/09/26/pn-iii-p4-id-pce-2020-0451_rodial-aldro-cercetari-dialectale-research-on-field-2022/ şi Anexele 1-3 din Raport (Manuela Nevaci,Nicolae Saramandu, Irina Floarea, Ion-Mircea Farcaş, Emil Ţîrcomnicu, Francisco Constantin)
- **Postarea rezultatelor pe site-ul Institutului** (vezi site-ul https://lingv.ro/pn-iii-p4-id-pce-2020-0451-dialectele-romanesti-din-nordul-si-din-sudul-dunarii-in-context-european-rodial-aldro/) **(Adriana Silion)**
- **Interviuri la radio şi în presa scrisă (Manuela Nevaci) (vezi Rezultate. Altele):**
  a)
  https://libertatea.rs/am-venit-cu-mare-dragoste-aici-in-banat/ ("Am venit cu mare dragoste, aici, în Banat", Interviu în Libertatea, publicaţia românilor din Serbia, 27 iulie 2022)

  b)
  https://www.rri.ro/ro_ro/romanii_de_langa_noi-2660869 (Interviu emisiunea Românii de lângă noi, 12 mai 2022, Radio România Internaţional)

  c)
  https://www.romania-actualitati.ro/emisiuni/romanii-de-pretutindeni/atlas-lingvistic-al-dialectelor-romanesti-pe-aceeasi-harta-id169333.html (Atlas lingvistic al dialectelor româneşti pe aceeaşi hartă: interviu 9 octombrie 2022, Radio România Actualităţi)

- **DISEMINAREA** rezultatelor cercetării în cadrul unor conferințe și simpozioane internaţionale de specialitate, după cum urmează:

I. CAPITOLE DE CĂRŢI PUBLICATE

1. Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, *A Linguistic Geography Analysis on Balkan-Romance Linguistic Convergences in South-Danubian Romanian Dialects*, în Isabel Molina, Esther Hernández, Pedro Martín Butragueño, Eva Mendieta, „Homenaje a Pilar García Mouton", Editorial CSIC, Producción Editorial, Madrid, 2022, p. 212-222.
2. *La motivation linguistique à partir d'une carte lexicale de l'ALiR*, în volumul „Orientări actuale în lingvistica teoretică și aplicată" (ed. Isabela Nedelcu, Irina Paraschiv, Andra Vasilescu), Editura Universităii din București, 2022, p. 367-378. ISBN 978-606-16-1361-8.
3. Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, *Termeni păstoreşti moşteniţi în dialectul aromân*, în vol. „Păstoritul carpatic. Traiţie şi continuitate", coord. Şucian Davis, Ionuţ Semuc, Editura Etnologică, Bucureşti, 2022. ISBN 978-606-067-031-5.

II. ARTICOLE PUBLICATE

1. Saramandu Nicolae, Nevaci Manuela, *Les Désignations Romanes du Prunellier. Романските названия за Primus spinosa*, în "The International Annual Conference of the Institute for Bulgarian Language Prof. Lyubomir Andreychin at the Bulgarian Academy of Sciences marks the 80th anniversary of the Institute. ДОКЛАДИ от Международната годишна конференция на

Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“, Sofia, 2022, p. 22-34. ISSN 2683-118X; 2683-1198. *(ISI Proc).*

2. Saramandu Nicolae, Nevaci Manuela, Floarea Carmen-Irina, *Présentation du projet ATLAS LINGUISTIQUE DES DIALECTES ROUMAINS DU NORD ET DU SUD DU DANUBE (ALDRO)*, în „Estudis Romànics” : Revista fundada per R. Aramon i Serra / a cura de Joan Veny i José Enrique Gargallo, Barcelona, Nr. 45, 2022, p. 361-368. ISSN 0211-8572. (Scopus, ERIH PLUS).

III. ARTICOLE ÎN CURS DE PUBLICARE

1. Manuela Nevaci, Irina Floarea, *Continuum romanicum dans les aires lexicales de l'Atlas linguistique des dialectes roumains du nord et du sud du Danube le projet* RoDial- ALDRO, în Bollettino Dell'Atlante Linguistico Italiano, Torino, Nr. 46, 2022. ISSN 1122-1836. (ERIH)
2. Manuela Nevaci, Francisco-Razvan Constantin, *Denumiri și motivații pentru PISTRUI și COCOȘAT pe baza ALRR SINTEZĂ și ALDRO*, în „Fonetică și Dialectologie”, LXI, 2022. ISSN 0071-6855. (Scopus, ERIH PLUS).
3. Nicolae Saramandu, *Formarea dialectelor româneşti din perspectiva istoriei limbii române*, în „Fonetică și Dialectologie”, LXI, 2022. ISSN 0071-6855. (Scopus, ERIH PLUS).
4. Nicolae Saramandu, *Conştiinţa românităţii la românii sud-dunăreni*, în „Fonetică și Dialectologie”, LXI, 2022. ISSN 0071-6855. (Scopus, ERIH PLUS).
5. Nicolae Saramandu, A*rii dialectale în cadrul limbii române*, în „Fonetică și Dialectologie”, LXI, 2022. ISSN 0071-6855. (Scopus, ERIH PLUS).
6. Nicolae Saramandu, *Glosar aromân*, în „Fonetică și Dialectologie”, LXI, 2022. ISSN 0071-6855. (Scopus, ERIH PLUS).
7. S.-I. Bejinariu, V. Apopei, M. Nevaci, F. Iftene, C.I. Floarea, N. Saramandu, *Redactarea asistată de calculator a hărților interpretative pentru Atlasul Lingvistic al Dialectelor Româneşti din Nordul și din Sudul Dunării*, în „Fonetică și Dialectologie”, LXI, 2022. ISSN 0071-6855. (Scopus, ERIH PLUS).
8. S.-I. Bejinariu, R. Luca, V. Apopei, F. Iftene, *Editarea textelor dialectale folosind transcrierea fonetică specifică limbii române*, în „Anuarul de lingvistică şi istorie literară”, 2022. ISSN 1220-4919. (Scopus, ERIH PLUS).
9. Ioan Mircea Farcaş, *Arii de tranziţie în subdialectul maramureşean*, în „Fonetică și Dialectologie”, LXI, 2022. ISSN 0071-6855. (Scopus, ERIH PLUS).
10. Bota Marinela, *Pragmaticalizarea deicticelor în texte dialectale aromâne*, în „Fonetică și Dialectologie”, LXI, 2022. ISSN 0071-6855. (Scopus, ERIH PLUS).
11. Francisco-Razvan Constantin, Bota Marinela, *A Linguistic Motivational Analysis Based on the Romanian Linguistic Atlas by Regions – Synthesis*, în „Fonetică și Dialectologie”, LXI, 2022. ISSN 0071-6855. (Scopus, ERIH PLUS).
12. Ciocârlan Alecsandra, *Distribuţia împrumuturilor din turcă pe baza ALAR I si II2022*, în „Fonetică și Dialectologie”, LXI, 2022. ISSN 0071-6855. (Scopus, ERIH PLUS).
13. S.-I. Bejinariu, R. Luca, F. Iftene, M. Nevaci, C.I. Floarea, N. Saramandu, *GIS Based Publishing System for the Romanian Linguistic Atlas by Regions - Synthesis*, 17th edition of The International Conference on Linguistic Resources and Tools for Natural Language Processing – ConsILR-2022, 10-12 November 2022, Chișinău and online. *(ISI Proc).*

IV. COMUNICĂRI SUSŢINUTE LA MANIFESTĂRI ŞTIINŢIFICE ORGANIZATE ÎN ŢARĂ ŞI ÎN STRĂINĂTATE

Conferințe ISI Proceedings

1. S.-I. Bejinariu, R. Luca, F. Iftene, M. Nevaci, C.I. Floarea, N. Saramandu, GIS Based Publishing System for the Romanian Linguistic Atlas by Regions - Synthesis, 17th edition of The International Conference on Linguistic Resources and Tools for Natural Language Processing – ConsILR-2022, 10-12 November 2022, Chișinău and online. (deocamdată nu este indexată ISI Proc).

Conferinţe internaţionale şi naţionale

Conferințe invitate

2. Manuela Nevaci, Irina Floarea, Ioan-Mircea Farcaș, *Continuum Romanicum in Lexical Areas from the Linguistic Atlas of the Romanian Dialects from the North and South of the Danube River*, la LEZIONE DI GEOLINGUISTICA ROMENA a cura di ricercatrici e ricercatori dell'Istituto di Linguistica "Iorgu Iordan-Al. Rosetti" dell'Accademia Romena di Bucarest, Universita degli Studi di Torino, 31 mai, Università degli studi di Torino (AULA MAGNA).
3. Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Mihaela Cristescu, *A Linguistic Motivational Analysis of the Maps from Atlas Linguarum Europae and Atlas Linguistique Roman,* , la LEZIONE DI GEOLINGUISTICA ROMENA a cura di ricercatrici e ricercatori dell'Istituto di Linguistica "Iorgu Iordan-Al. Rosetti" dell'Accademia Romena di Bucarest, Universita degli Studi di Torino, 31 mai, Università degli studi di Torino (AULA MAGNA).
4. Francisco Răzvan Constantin, Marinela Bota, *A Linguistic Motivational Analysis on the Romanian Linguistic Atlas by Regions. Synthesis*, la LEZIONE DI GEOLINGUISTICA ROMENA a cura di ricercatrici e ricercatori dell'Istituto di Linguistica "Iorgu Iordan-Al. Rosetti" dell'Accademia Romena di Bucarest, Universita degli Studi di Torino, 31 mai, Università degli studi di Torino (AULA MAGNA).
5. Nevaci, Manuela, *Dialectele românești din perspectivă areală*, Conferinţă susținută în cadrul cercului "Dialex", Facultatea de Litere, Babeș-Bolyai University, Cluj-Napoca, 31 martie 2022.
6. S.-I. Bejinariu, *Sociolingvistica în contextul noilor tehnologii informatice. Cercetări interdisciplinare*, Conferinţă susținută în cadrul cercului DiaLex la Facultatea de Litere, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, 6 aprilie 2022.
7. Ioan Mircea Farcaş, *Spaţiul maramureşean şi tezaurul său lingvistic. Termeni moşteniţi din latină*, la Conferința "Spații interioare/exterioare - Inner/Outer Spaces", Universitatea din Oradea, Facultatea de Litere, 27 mai 2022.

Conferinţe internaţionale

8. S.-I. Bejinariu, R. Luca, V. Apopei, F. Iftene, *Editarea textelor dialectale folosind transcrierea fonetică specifică limbii române*, Simpozionul internațional al Institutului de Filologie Română „A. Philippide", Interferențe culturale, lingvistice și geopolitice în spațiul românesc, a XXI-a ediție, Iași, 21–23 septembrie 2022.
9. S.-I. Bejinariu, V. Apopei, M. Nevaci, F. Iftene, C.I. Floarea, N. Saramandu, *Redactarea asistată de calculator a hărților interpretative pentru Atlasul Lingvistic al Dialectelor Românești din Nordul și din Sudul Dunării*, Al optulea Simpozion Internațional de Lingvistică, București, 29-30 septembrie 2022.
10. F. Iftene, V. Apopei, N. Saramandu, M. Nevaci, I. Floarea, S.-I. Bejinariu, *Phonetic Map Explorer – aplicație pentru consultarea on-line a atlaselor lingvistice*, Al optulea Simpozion Internațional de Lingvistică, București, 29-30 septembrie 2022.
11. S.-I. Bejinariu, V. Apopei, R. Luca, M. Nevaci, C.I. Floarea, *Aplicații ale sistemelor de informații geografice în geolingvistică*, The international workshop Romanian Linguistic Geography in the Era of Digitalization, October 21-22, 2022, Iaşi (onsite & online).

12. S.-I. Bejinariu, R. Luca, F. Iftene, Instrumente software pentru realizarea Atlasului Lingvistic Român pe Regiuni. Sinteză, Simpozionul „Sisteme Inteligente şi Aplicaţii”, Zilele Academice Ieşene, Ed. a XXXVII-a, 7 oct. 2022.
13. F. Iftene, S.-I. Bejinariu, M. Nevaci, C.I. Floarea, N. Saramandu, Proiectarea unei versiuni on-line pentru atlase lingvistice multimedia, Simpozionul „Sisteme Inteligente şi Aplicaţii”, Zilele Academice Ieşene, Ed. a XXXVII-a, 7 oct. 2022.
14. Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, *Романските названия за Primus spinosa*, ЮБИЛЕЙНАТА МЕЖДУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЯ НА ИНСТИТУТА ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК „ПРОФ. Л. АНДРЕЙЧИН“, Sofia, 15-17 mai 2022.
15. Manuela Nevaci, *Dialectele româneşti din nordul şi din sudul Dunării în context european*, Zilele Muzeului Satului – 86 De Ani, Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti” – București, 10 mai 2022.
16. Manuela Nevaci, *Convergenţe balacono-romanice cu privire la cazurile oblice în dialctele româneşti şi sud-dunărene*, la Şcoala de vară Eugeniu Coşeriu, Facultatea de Litere, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, 3 septembrie 2022.
17. Nicolae Saramandu, *Dialectele româneşti din nordul şi din sudul Dunării din perspectiva istoriei limbii*, la Atelierul internaţional: „Dialectele româneşti din nordul şi din sudul Dunării în context romanic”, AL OPTULEA SIMPOZION INTERNAȚIONAL DE LINGVISTICĂ, București, 29-30 septembrie 2022.
18. Petar Radoslavljević, (Facultatea de Ştiinţe Umaniste şi Sociale, Universitatea din Zagreb: profesor invitat), *Câteva observaţii asupra românei băieşilor din Darda, Croaţia*, la Atelierul internaţional: „Dialectele româneşti din nordul şi din sudul Dunării în context romanic”, AL OPTULEA SIMPOZION INTERNAȚIONAL DE LINGVISTICĂ, București, 29-30 septembrie 2022.
19. Manuela Nevaci, Irina Floarea, *Arii lexicale în dialectele româneşti sud-dunărene pe baza ALDRO (ms)*, la Atelierul internaţional: „Dialectele româneşti din nordul şi din sudul Dunării în context romanic”, AL OPTULEA SIMPOZION INTERNAȚIONAL DE LINGVISTICĂ, București, 29-30 septembrie 2022.
20. Marinela Bota, *Pragmaticalizarea deicticelor în texte dialectale de aromână*, la Atelierul internaţional: „Dialectele româneşti din nordul şi din sudul Dunării în context romanic”, AL OPTULEA SIMPOZION INTERNAȚIONAL DE LINGVISTICĂ, București, 29-30 septembrie 2022.
21. Francesco Răzvan Constantin, *Arii lingvistice motivaționale pe baza hărților AMIGDALE și ESOFAG din* ALRR. SINTEZĂ, la Atelierul internaţional: „Dialectele româneşti din nordul şi din sudul Dunării în context romanic”, AL OPTULEA SIMPOZION INTERNAȚIONAL DE LINGVISTICĂ, București, 29-30 septembrie 2022.
22. Ţîrcomnicu Emil, Manuela Nevaci, Irina Floarea, *Românii din regiunea Vidinului. Aspecte etnolingvistice*, la Atelierul internaţional: „Dialectele româneşti din nordul şi din sudul Dunării în context romanic”, AL OPTULEA SIMPOZION INTERNAȚIONAL DE LINGVISTICĂ, București, 29-30 septembrie 2022.
23. Alecsandra Ciocârlan, *Distribuţia împruturilor din turcă pe baza ALAR I si II, în hărţile lingvistice* : H. 42. ALBEAȚĂ [125], H. 451 ACOPERIŞ [695], H. 447. PERDEA, [690], la Atelierul internaţional: „Dialectele româneşti din nordul şi din sudul Dunării în context romanic”, AL OPTULEA SIMPOZION INTERNAȚIONAL DE LINGVISTICĂ, București, 29-30 septembrie 2022.
24. Nicolae Saramandu, *Structura dialectală a limbii române, pe baza ALDRO*, la The international workshop Romanian Linguistic Geography in the Era of Digitalization, October 21-22, 2022, Iaşi (onsite & online).

25. Irina Floarea, *Manuela Nevaci, Emil Ţîrcomnicu, Cercetări etnolingvistice recente la românii din* Serbia, The international workshop Romanian Linguistic Geography in the Era of Digitalization, October 21-22, 2022, Iaşi (onsite & online).
26. Mircea Farcaș, *Zone de tranziție în subdialectul maramureșean*, The international workshop Romanian Linguistic Geography in the Era of Digitalization, October 21-22, 2022, Iaşi (onsite & online).
27. Manuela Nevaci, Marinela Bota, *Arii fonetice şi morfologice pe baza hărţilor lingvistice BĂTRÂN, BUNIC şi SCAUN în ALAR şi* ALDRO, The international workshop Romanian Linguistic Geography in the Era of Digitalization, October 21-22, 2022, Iaşi (onsite & online).
28. Manuela Nevaci, Francisco Răzvan Constantin, *Arii lingvistice motivaționale pentru COAPSĂ și COCOȘAT, pe baza ALRR. Sinteză, ALAR şi ALDRO*, The international workshop Romanian Linguistic Geography in the Era of Digitalization, October 21-22, 2022, Iaşi (onsite & online).
29. Manuela Nevaci, Irina Floarea, *Arii lexicale în dialectele româneşti sud-dunărene pe baza ALDRO (Atlasul lingvistic al dialectelor româneşti din nordul şi din sudul Dunării)*, SOCIETATEA DE CULTURĂ MACEDO-ROMÂNĂ ŞI ROMÂNII DIN SUDUL DUNĂRII, Bucureşti, 23 septembrie 2022.
30. Nicolae Saramandu, *Societatea de Cultură Macedo-Română şi românii din sudul Dunării*, SOCIETATEA DE CULTURĂ MACEDO-ROMÂNĂ ŞI ROMÂNII DIN SUDUL DUNĂRII, Bucureşti, 23 septembrie 2022.
31. Francisco-Răzvan Constantin, *Denumiri și motivații pentru bolnav şi pistrui, pe baza ALRR SINTEZĂ și ALDR*, AL 22-LEA COLOCVIU INTERNAȚIONAL AL DEPARTAMENTULUI DE LINGVISTICĂ: Lingvistică sincronică, diacronică și tipologică, Facultatea de Litere, Universitatea din București, 18-19 noiembrie 2022.
32. Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci *Terminologia familiei în dialectele limbii române, în context romanic*, AL 22-LEA COLOCVIU INTERNAȚIONAL AL DEPARTAMENTULUI DE LINGVISTICĂ: Lingvistică sincronică, diacronică și tipologică, Facultatea de Litere, Universitatea din București, 18-19 noiembrie 2022.
33. Manuela Nevaci, Irina Floarea, *Forme verbale în subdialectul muntean, pe baza ALRR. Muntenia și Dobrogea VI*, AL 22-LEA COLOCVIU INTERNAȚIONAL AL DEPARTAMENTULUI DE LINGVISTICĂ: Lingvistică sincronică, diacronică și tipologică, Facultatea de Litere, Universitatea din București, 18-19 noiembrie 2022.
34. Alexandra Ciocârlan, *Metoda cuvinte şi lucruri. Distribuţia împrumuturilor din turcă pe baza ALAR I*, AL 22-LEA COLOCVIU INTERNAȚIONAL AL DEPARTAMENTULUI DE LINGVISTICĂ: Lingvistică sincronică, diacronică și tipologică, Facultatea de Litere, Universitatea din București, 18-19 noiembrie 2022.
35. Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Irina Floarea, Silviu-Ioan Bejenariu, Florin Iftene, Marinela Bota, Francisco Răzvan Constantin, *Lexical Areas on the Linguistic Atlas of Romanian Dialects from the North and South of the Danube – a New Romanian Linguistic Geography Project*, la ATLAS LINGUARUM EUROPAE SYMPOSIUM- the 54th annual meeting, Bucureşti, 11 noiembrie 2022.
36. Manuela Nevaci, Irina Floarea, *052. QUESTION: MÉLÈZE – current stage of work*, la ATLAS LINGUARUM EUROPAE SYMPOSIUM- the 54th annual meeting, Bucureşti, 11 noiembrie 2022.

STAGII DE CERCETARE ÎN ŢARĂ ŞI ÎN STRĂINĂTATE

- (vezi site https://lingv.ro/2022/09/26/pn-iii-p4-id-pce-2020-0451_rodial-aldro-cercetari-dialectale-research-on-field-2022/
- https://lingv.ro/2021/12/01/pn-iii-p4-id-pce-2020-0451-rodial-stagii-de-cercetare/

- şi Anexele 1-3 din Raport (Manuela Nevaci, Nicolae Saramandu, Irina Floarea, Ion-Mircea Farcaş, Emil Ţîrcomnicu, Francisco Constantin, Marinela Bota)

Obiective:

O.1 Cercetarea și descrierea dialectelor româneşti nord şi sud-dunărene în conformitate cu stadiul actual al cercetării;

O.2 Radiografia stării actuale a dialectelor româneşti nord şi sud-dunărene în context european.

1. Manuela Nevaci, Irina, Floarea, *Cercetări recente la aromânii și meglenoromânii din Grecia*, (Aminciu [Metzovo], Neaguşte [Naoussa], Veria, Livezi, Ioanina, Siracu) şi Oşini [Arhanghelos] pentru *Atlasul lingvistic al dialectelor româneşti din nordul și din sudul Dunării,* Aristotle University of Thessaloniki, Grecia, în perioada 23.07. 2022– 3.08. 2022.
2. Manuela Nevaci, Irina, Floarea, *Cercetări dialectale la aromânii din Bulgaria (Velingrad, Peştera)*, Institute of Bulgarian Language at the Bulgarian Academy of Sciences, în perioada 05.08. 2022 – 08.08. 2022.
3. Manuela Nevaci, Irina, Floarea, *Cercetări dialectale la românii din regiunea Vidin, Timoc (Bulgaria)*, Institute of Bulgarian Language at the Bulgarian Academy of Sciences, în perioada 20.06. 2022 – 23.06. 2022.
4. Manuela Nevaci, Irina, Floarea, *Cercetări dialectale la românii din Serbia, regiunea Timoc și regiunea Voievodina* (Bukovska, Slatina, Satu Nou (Banatsko Novo Selo), Institute for Balkan Studies, Belgrade, Serbian Academy of Sciences and Arts, în perioada 23.06. 2022– 27.06. 2022.
5. Manuela Nevaci, Nicolae Saramandu, *Stagiu de cercetare și conferință* în Franţa în perioada 1– 8 septembrie 2022: la la Corte (Corsica), l'Université de Corse.
6. Manuela Nevaci, *Cercetări dialectale de teren la aromânii din judeţul Constanţa*, Societatea de Cultură Macedo-Română, Constanţa, în perioada 13.09. 2022 – 18.09. 2022.
7. Irina Floarea, *Cercetări dialectale de teren la dacoromânii* din Zimnicea, Dor Mărunt, Cochirleni, Segarcea (Muntenia [+Oltenia, Dobrogea]), în aprilie 2022.
8. Ioan Mircea Farcaş, *Cercetări dialectale de teren la dacoromânii din localitatea Slatina/ Solotvino, Ucraina* şi *Plăiuț, Ucraina*, în perioada iulie – august 2022.
9. Manuela Nevaci, Irina Floarea, Ioan-Mircea Farcaș, Francisco Răzvan Constantin, Marinela Bota, Stagiu de cercetare la Universita degli Studi di Torino, Università degli studi di Torino, 31 mai -3 iunie 2022.
10. Manuela Nevaci, Irina, Floarea, *Cercetări dialectale la românii din regiunea Vidin, Timoc (Bulgaria)*, Asociatia etnicilor români din Bulgaria AVE, în perioada 27.10. 2022 – 31.10. 2022.
11. Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Irina, Floarea, Francisco Răzvan Constantin, Marinela Bota, *Stagiu de cercetare la Institutul de Informatică Teoretică al Academiei Române, Iaşi*, în perioada 20.10. 2022 – 24.10. 2022.

ORAGNIZAREA DE WORKSHOP-uri ÎN CADRUL UNOR MANIFESTĂRI ŞTIINŢIFICE NAŢIONALE ŞI INTERNAŢIONALE

- ATELIERUL INTERNAŢIONAL: DIALECTELE ROMÂNEŞTI DIN NORDUL ŞI DIN SUDUL DUNĂRII ÎN CONTEXT ROMANIC, Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti" al Academiei Române, Bucureşti (București, 29 septembrie 2022) (invitaţi: Petar Radoslavljević, (Facultatea de Ştiinţe Umaniste şi Sociale, Universitatea din Zagreb; CS II dr. Vasile Apopei, directorul Institutului) de Informatică Teoretică al Academiei Române, Iaşi)
- The international workshop ROMANIAN LINGUISTIC GEOGRAPHY IN THE ERA OF DIGITALIZATION (October 21-22, 2022, Iaşi), la Institutul de Informatică Teoretică al Academiei Române, Iaşi, Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan –

Alexandru Rosetti" al Academiei Române, Bucureşti, Institutul de Filologie Română „A. Philippide", Academia Română – Filiala Iași

- LEZIONE DI GEOLINGUISTICA ROMENA a cura di ricercatrici e ricercatori dell'Istituto di Linguistica "Iorgu Iordan-Al. Rosetti" dell'Accademia Romena di Bucarest, Universita degli Studi di Torino, MARTEDÌ 31 MAGGIO, ORE 10:00-12:00, AULA MAGNA del Rettorato (Via Verdi 8. Torino) (organizator principal: prof. univ. dr. Federica Cugno), Università degli studi di Torino
- ATLAS LINGUARUM EUROPAE SYMPOSIUM – THE 54TH ANNUAL MEETING (București, 11 noiembrie 2022), Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti" al Academiei Române, Bucureşti.

PROFESORI ŞI CERCETĂTORI INVITAŢI LA WORKSHOP-uri ORAGNIZATE ÎN CADRUL UNOR MANIFESTĂRI ŞTIINŢIFICE NAŢIONALE ŞI INTERNAŢIONALE

1. Prof. univ. dr. Petar Radoslavljević, (Facultatea de Ştiinţe Umaniste şi Sociale, Universitatea din Zagreb;
2. CS II dr. Vasile Apopei, directorul Institutului) de Informatică Teoretică al Academiei Române, Iaşi la ATELIERUL INTERNAŢIONAL: DIALECTELE ROMÂNEŞTI DIN NORDUL ŞI DIN SUDUL DUNĂRII ÎN CONTEXT ROMANIC, Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti" al Academiei Române, Bucureşti (București, 29 septembrie 2022)

CONCLUZII ŞTIINŢIFICE

În continuare, prezentăm câteva concluzii rezultate din cercetările noastre şi pe baza bibliografiei studiate:

- Din analiza efectuată rezultă situaţia din româna nord- şi sud-dunăreană, continuatoare a romanităţii orientale.
- *ALDRO* permite, pentru prima oară, delimitarea unităţilor dialectale din aromână şi, respectiv, dacoromână, în perspectivă spaţială romanică, fapt care nu rezulta din lucrările anterioare de dialectologie. Acesta este un progres important în domeniul geografiei lingvistice. Pentru localităţile anchetate există informaţii privind apartenenţa vorbitorilor dialectului aromân la un anumit grup.
- Concordanţele lexicale stabilite cu limbile romanice occidentale pun în evidenţă faptul că româna reprezintă o arie laterală în cadrul Romaniei, existând şi situaţii în care avem unitate lexicală la nivel romanic.
- Din analiza efectuată rezultă o imagine a situației actuale a aromânei și meglenoromânei vorbite în spaţiul balcanic: pe de o parte, îmbogăţirea considerabilă a vocabularului cu termeni împrumutaţi din albaneză, greacă, slavă, turcă (împrumuturi necesare) şi, pe de altă parte, coexistenţa unor termeni din fondul comun, tradiţional al aromânei, cu împrumuturi recente. Cei mai numeroşi termeni sunt împrumuturile de origine greacă şi turcă, după care urmează cele de origine slavă şi albaneză. Totodată, aromâna păstrează un fond comun, care permite înţelegerea între vorbitori ai dialectului din ţări diferite.
- Raportate la dacoromână, dialectele românești sud-dunărene, prin elementele comune în domeniul lexicului, pun în evidenţie caracterul unitar al limbii române vorbite în nordul şi în sudul Dunării.
- Din punct de vedere geografic, „centrul uniunii lingvistice balcanice" l-a reprezentat, după unii balcanologi, sud-vestul Peninsulei Balcanice – Albania de sud, Epirul, vestul Macedoniei –, o zonă unde se întâlnea nu numai bilingvismul, ci şi plurilingvismul, aici aflându-se în contact nemijlocit albanezi, greci, slavi, aromâni, turci (cf. Asenova 1977: 29, Solta 1980: 7–8).
- Delimitarea ariilor nordică şi sudică în dacoromână rezultă din concurenţa termenilor de origine latină nu numai cu termenii autohtoni ci şi cu cei împrumutaţi din alte limbi (slavă, maghiară, turcă). În asemenea împrejurări, graiurile dacoromâne nordice (nord-vestice) au

conservat, în general, mai bine termenii moşteniţi din latină. Subliniem faptul că unii termeni autohtoni s-au păstrat mai bine în aria sudică, unde nu au fost înlăturaţi de termenii latineşti. Un aspect important în structura lexicală a dialectelor româneşti de la nord şi dud de Dunăre îl constituie cuvintele păstrate din substratul autohton şi raportul acestora – în plan dialectal (deci, geografic) –, în primul rând, cu termenii moşteniţi din latină dar şi cu împrumuturile din alte limbi, cu formaţiile pe terenul limbii române etc.

- Prezenţa elementului latin comun dialectelor româneşti de la nord şi sud de Dunăre „atestă prezenţa continuă – în timp şi în spaţiu – a populaţiei romanizate în nordul şi în sudul Dunării, în ţinuturile stăpânite odinioară de romani, din Dacia până în Pind" (Saramandu 2021:5). „Gradul mai mare sau mai mic de asemănare se explică prin *durata perioadei de comunitate* în spaţiul originar comun, adică prin factorul timp" (Saramanddu 2021: 17)
- *Atlasul lingvistic al dialectelor româneşti din nordul şi din sudul Dunării* (**ALDRO),** prin compararea a materialului dialectal românesc, pe graiuri, demonstrează unitatea limbii române în extensiunea sa spaţială, într-un teritoriu de *continuum* romanicum, atât păstrarea din latină a unor fapte la nivelul fonetic, morfologic, sintactic, lexical cât şi manifestarea unor tendinţe independente dialectale în aceeaşi direcţie . În ceea ce privește diferențierilor dialectale, este posibil să se determine mai multe straturi. Unele diferențe se datorează substratului. Alte diferențe pot proveni din latină. S-ar putea să detectăm chiar diferențe lexicale care rezultă din împrumuturile din alte limbi. La aceasta se adaugă modificările care apar în structura relațiilor interdialectale sau care rezultă din evoluția independentă, în acelaşi sens, a dialectelor, formând prin asemănările dialectale un lanţ de fenomene comune cumulative, numit „geographical dialect continua" (Jk. K. Chambers şi Peter Trudgill (2009: 5)
- Progresul în domeniul cercetării istoriei limbii române nu poate fi conceput fără studierea în amănunt a dialectelor. Chiar studiul descriptiv al limbii române poate profita de pe urma cunoaşterii mai aprofundate a modului de funcţionare a sistemelor lingvistice ale dialectelor. „Nu poți să faci lingvistică românească de nici un fel fără să te gândești dacă și în aromână e la fel, dacă și în istroromână e la fel. Și vezi ce semnificație pot avea faptele când vezi că acolo e exact așa, ca și în dacoromână, de exemplu. Și când e altfel, tot așa, tot interesant e, ca să vezi că-i altfel" (Eugeniu Coşeriu, *Limba română – limbă romanică. Texte manuscrise*, volum editat de Nicolae Saramandu, Editura Academiei Române, București 2005).

Surse:

ALAR I, II – Nicolae Saramandu, *Atlasul lingvistic al dialectului aromân*, I, (ed. Manuela Nevaci), Bucureşti, Editura Academiei Române, 2014; Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, *Atlasul lingvistic al dialectului aromân*, II, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2020.

ALE Chestionar – *Atlas Linguarum Europae: Premier Questionnaire* (1976). Assen (Van Gorcum); *Atlas Linguarum Europae : Second Questionnaire* (1979). Assen (Van Gorcum).

ALDM I-III – Petar Atanasov, *Atlasul lingvistic al dialectului meglenoromân*, Editura Academiei Române, Bucureşti, I, 2008; II, 2013; III, 2015.

ALIstro – *Goran Filipi, Istrorumunjsku lingvističeski atlas*, Pola, 2002.

ALM – *Atlasul lingvistic moldovenesc*, vol. I, partea întâi, *Fonetica*, de Rubin Udler, Chişinău, Editura Cartea Moldovenească, 1968; partea a doua, *Fonetica*, de Rubin Udler; *Morfologia*, de Vasile Melnic, Chişinău, Editura Cartea Moldovenească, 1968; vol. II, partea a doua, *Lexicul. Corpul omenesc. Familia*, de Vasile Melnic; *Agricultura*, de Vasile Pavel, Chişinău, Editura Cartea Moldovenească, 1973.

ALR I/1, 2 – Atlasul lingvistic român, sub conducerea lui Sextil Puşcariu. Partea I (ALR I), de Sever Pop, vol. I, Cluj, Muzeul Limbii Române, 1938; vol. II, Sibiu/Leipzig, Muzeul Limbii Române/Otto Harrassowitz, 1942.

ALRM I/1 – Micul Atlas lingvistic român, sub conducerea lui Sextil Puşcariu. Partea I (ALRM I), vol. I, de Sever Pop, 1938.

ALRR. Sinteză I-III– *Atlasul lingvistic român pe regiuni. Sinteză,* coordonator: Nicolae Saramandu, vol. I, colectiv de elaborare: Dana-Mihaela Zamfir, Marilena Tiugan, Verginica Barbu Mititelu, Carmen Radu, Irina Floarea, Mihaela Morcov, 2005; vol. II, colectiv de elaborare: Verginica Barbu Mititelu, Mihaela-Mariana Morcov, Manuela Nevaci, Carmen-Ioana Radu, Daniela Răuţu, Dana-Mihaela Zamfir, 2012; vol. III, colectiv de elaborare: Mihaela-Mariana Morcov, Manuela Nevaci, Daniela Răuţu, Irina Floarea Carmen-Ioana Radu, Ionuţ Geană, Mara Iuliana Manta, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2018.

DDA – Papahagi, Tache, *Dicţionarul dialectului aromân, general şi etimologic,ediţia a doua augmentată*, Bucureşti, 1974.

DDM – *Dictionarul Dialectului Meglenoromân. General şi etimologic*, vol. 1, literele A-C, coordonator Nicolae Saramandu, autori: Nicolae Saramandu, Alina Celac, Carmen-Irina Floarea, Marilena Tiugan, Bucureşti, Editura Academiei 2013.

MALGI – Radu Flora, *Micul atlas lingvistic al graiurilor istroromâne (MALGI)*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2003.

NALR Banat – Noul Atlas lingvistic român pe regiuni. Banat, sub conducerea lui Petru Neiescu, de Eugen Beltechi, Ioan Faiciuc, Nicolae Mocanu, Date despre localităţi şi informatori, 1980; vol. I 1980, vol. II, 1997; vol. III 1998; vol. IV, 2005; vol. V, 2011, sub conducerea lui Petru Neiescu, Ioan Faiciuc, de Nicolae Mocanu Eugen Beltechi, Bucureşti, Editura Academiei Române.

TDM I–III – *Texte dialectale. Muntenia*, sub conducerea lui Boris Cazacu. Vol. I, de Galina Ghiculete, Paul Lăzărescu, Maria Marin, Bogdan Marinescu, Ruxandra Pană, Magdalena Vulpe, Bucureşti, Editura Academiei Române, 197.

BIBLIOGRAFIE

Antipa 1916 – Dr. Gr. Antipa, *Pescăria şi pescuitul în România*, Bucureşti, Librăriile Socec & Comp./C. Sfetea/Pavel Suru.

Apopei V., Bejinariu S.I., Saramandu N., Nevaci M., 2017, Editarea asistată de calculator a planşelor Atlasului Lingvistic Aromân, in Fonetică şi Dialectologie, XXXVI, 2017, pp.5-16.

Arvinte 1957 – Vasile Arvinte, „Terminologia exploatării lemnului și a plutăritului”, în SCȘt , VIII, 1, p. 1–185.

Arvinte 1963 – Vasile Arvinte, „Din terminologia corpului omenesc: *șold*, *coapsă*, *pulpă* (pe baza ALR). Încercare de analiză structurală a lexicului”, în SCL, XIV, 4, p. 439–453.

Arvinte 1970 – Vasile Arvinte, „Atlasul lingvistic al Moldovei și Bucovinei (ALMB)”, în ALIL, XXI, p. 5–13.

Arvinte 1971 – Vasile Arvinte, *Die deutsche Entlehnungen in den rumänischen Mundarten (nach den Angaben des Rumänischen Sprachatlasses)*, ins Deutsche übertragen von Siegfried Bronsert, Berlin, Akademie Verlag.

Avram, A. 1962 – Andrei Avram, „Despre dialectologia structurală”, în LR, XI, 6, p. 617–626.

Avram, A. 1963 – Andrei Avram, „Observații asupra fonologiei graiului din Scărișoara”, în CL, VIII, 2, p. 215–228.

Avram, A. 1972 – Andrei Avram, „Palatalizarea labialelor și problema corelației de timbru palatal în consonantismul limbii române”, în SCL, XXIII, 3, p. 235–244.

Avram, A. 1977 – Andrei Avram, „Preliminarii la o clasificare a graiurilor dacoromâne pe baza palatalizării labialelor”, în SCL, XXVIII, 3, p. 277–288.

Avram, A. 1978 – Andrei Avram, «La phonologie et les aires dialectales de transition», în *Annales publiées trimestriellement par l'Université de Toulouse – Le Mirail*. Nouvelle série. Tome XIV, 1978, numéro spécial. *Via Domitia. Hommage à Jean Ségui*. Tome I, p. 87–97.

Avram, A. 1979 – Andrei Avram, „Cele mai vechi menţiuni referitoare la deosebirile dialectale din cadrul dacoromânei”, în SCL, XXX, 6, p. 541–550 [republicat în Avram, A. 2016, p. 139–146].

Avram, A. 1980 – Andrei Avram, «Un aspect de la palatalisation des labiales en daco-roumain: [s7er] *„fer”* [z0er] *„verrat”* dans les parlers d'Olténie», în *Revue de linguistique romane*, XLIV, 175–176, p. 241–246.

Avram, A. 2003 – Andrei Avram, „Dacoromâna, unitate genetică”, în SCL, LIV, 1–2, p. 73–86.

Avram, A. 2003–2004 – Andrei Avram, „Observații asupra palatalizării labiodentalelor în graiurile dacoromâne”, în FD, XXII–XXIII, p. 29–35.

Avram, A. 2011 – Andrei Avram, *Probleme de fonologie a limbii române*, București, Editura Academiei Române.

Avram, A. 2012 – Andrei Avram, *Studii de fonetică istorică a limbii române*, București, Editura Academiei Române.

Avram, A. 2013 – Andrei Avram, *Contribuții la morfofonologia limbii române*, București, Editura Academiei Române.

Avram, A. 2014 – Andrei Avram, *Studii de fonetică descriptivă (generală și românească)*, București, Editura Academiei Române.

Avram, A. 2016 – Andrei Avram, *Studii de dialectologie generală şi română. Études de dialectologie générales et roumaine*, Bucureşti, Editura Academiei Române.

Avram, M. 1973 – Mioara Avram, „O desinență regională la persoana a 2-a singular a mai-mult-ca-perfectului românesc”, în SCL, XXIV, 5, p. 487–492.

Avram, M. 1975 – Mioara Avram, „Despre formele de perfect simplu cu *-ră-* la singular”, în SCL, XXVI, 1, p. 27–36.

Avram, M. 1976 – Mioara Avram, «Données dialectales récentes et le témoignage des anciennes grammaires du daco-roumain», în *XIVe Congresso Internazionale de Linguistica e Filologia Romanza, Napoli, 13 – 20 Aprile 1974*, 2, Napoli/Amsterdam, p. 109–119.

Avram, M. 1977 – Mioara Avram, „Particularități sintactice regionale în dacoromână”, în SCL, XXVIII, 1, p. 29–35.

Avram, M. 2005 – Mioara Avram, *Studii de morfologie a limbii române*, București, Editura Academiei Române.

S.-I. Bejinariu, V. Apopei, M. Nevaci, N. Saramandu, 2018, New GIS based Approaches for the Linguistic Atlases, in V. Păiș, D. Gîfu, D. Trandabăț, D. Cristea, D. Tufiș (eds.), "Proceedings of the 13th International Conference Linguistic Resources and Tools for Processing Romanian Language", Iași, Romania, pp.147-158.

Bejinariu S.I., 2019, *Information management framework for the European Linguistic Atlas*, în „Fonetică şi Dialectologie", XXXVIII, pp.147-196.

Bejinariu 2019 – Silviu-Ioan Bejinariu, "Information management framework for the European Linguistic Atlas", în *Fonetică şi dialectologie*, XXXVIII, pp. 147–196, 2019.

Bejinariu, Olariu 2017 – Silviu-Ioan Bejinariu, Florin-Teodor Olariu, "Romanian Linguistic Atlases in Digital Format A New Approach", în *Philologica Jassyensia*, 13(1), Ed. Tracus Arte, Bucharest, pp. 13–23, 2017.

Bejinariu, Luca, Olariu 2016 – Silviu-Ioan Bejinariu, Ramona Luca, Florin-Teodor Olariu, "A GIS Based Approach for Information Management in Geolinguistics", în *Memoirs of the Scientific Sections of the Romanian Academy*, Tome XXXIX, Computer Science, pp. 37–45, 2016.

Bejinariu, Apopei, Dumistrăcel, Teodorescu 2009 – Silviu-Ioan Bejinariu, Vasile Apopei, Stelian Dumistrăcel, Horia-Nicolai Teodorescu, "Overview of the Integrated system for dialectal text editing and Romanian Linguistic Atlas publishing – 2009", în Proc. of the 13-th International Conference "Inventica 2009", Iaşi, Ed. Performantica, pp. 564–572, 2009.

Beltechi 1973 – Eugen Beltechi, „Limbă literară și grai. Pe marginea unei anchete dialectale”, în CL, XVIII, 1, p. 42–64.
Beltechi 1985 – Eugen Beltechi, *Graiurile din Almăj. Fonetica* [Rezumatul tezei de doctorat], Timișoara.
Bidian 1970, 1972 – Viorel Bidian, „Observaţii asupra frazei în graiurile din Oltenia. I. Coordonarea; II. Probleme de subordonare”, în CL, XV, 1, p. 97–103 (I); XVII, 1, p. 5–20 (II).
Bidian 1983 – Viorel Bidian, „Consideraţii asupra unui grai pe baza a două anchete efectuate la interval de patru decenii”, în *Materiale şi cercetări dialectale*, II,Cluj-Napoca, p. 7–18.
Bîrleanu 1976 – Ion-Horia Bârleanu, „Consecinţe lingvistice ale mişcărilor de populaţiei românească din Transilvania în Moldova şi Bucovina”, în ALIL, XXV, p. 133–142.
Bîrleanu 1998 – Ion-Horia Bîrleanu, *Emigrări ardeleneşti la est de Carpaţi. Consecinţe lingvistice*, Iași, Editura Sedcom Libris.
Bîrleanu 2000 – Ion-Horia Bîrleanu, *Graiurile din Valea Şomuzului Mare,* II. *Fonetica*, Iași, Editura Sedcom Libris.
Bîrleanu 2001 – Ion-Horia Bîrleanu, *Tradiţie şi tranziţie la est de Carpaţi*, Iași, Editura Sedcom Libris.
Bocăneţu 1925–1926 – Al. Bocăneţu, „Terminologia agrară în limba română”, în *Codrul Cosminului*, II–III, p. 119–274.
Boceanu 1913 – Ion Boceanu, *Glosar de cuvinte din judeţul Mehedinţi*, Bucureşti (Analele Academiei Române, Tom XXXV, Memoriile Secţiunii literare).
Bochmann, Dumbravă 2000, 2002 – Klaus Bochmann şi Vasile Dumbravă (ed.), *Limba română vorbită în Moldova istorică*, vol. I, Leipzig, 2002; vol. II, *Texte*, Leipzig, 2000.
Borbély 1990 – Ana Borbély, *Cercetări asupra graiurilor româneşti din Ungaria (Chitighaz, Micherechi, Otlaca-Pustă)*, Budapesta, Cărţile „Dunărea”, Tankönyvkiadó.
Borbély 1993 – Ana Borbély, „Limba română vorbită la Chitighaz în trecut şi în prezent”, în Maria Berényi (ed.), *Chitighaz. Pagini istorico-culturale*, Budapesta, Publicaţia Comunităţii Cercetătorilor şi Creatorilor Români din Ungaria, p. 53–66.
Borbély 1995 – Ana Borbély, „Limba română din Bătania”, în Maria Berényi (ed.), *Bătania. Pagini istorico-culturale*, Budapesta, Publicaţie a Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria, p. 131–165.
Borbély 2000 – Ana Borbély, „Limba română din Micherechi”, în Maria Berényi (ed.), *Micherechi. Pagini istorico-culturale*, Giula, Publicaţie a Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria, p. 124–201.
Borbély 2013 – Ana Borbély, *Limbă română şi identitate românească în Ungaria. Aspecte dialectologice, sociolinvistice, onomastice şi demografice*, Giula, Publicaţie a Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria.
Botoșineanu 2007 – Luminița Botoșineanu, *Graiul de pe Valea superioară a Someşului Mare*, Prefață de G. Istrate, Iași, Editura Alfa.
Brâncuş 1955 – Grigore Brâncuş, „Cercetări asupra unui grai de tranziţie”, în *Revista Universităţii „C. I. Parhon” din Bucureşti*, 2–3, p. 197–255.
Brâncuş 1957 – Grigore Brâncuş, «Sur la valeur du passé simple en roumain», în *Mélanges linguistiques*, publiés à l’occasion du VIII-e Congrès International de Linguistes à Oslo du 5 au 9 août 1957, Bucureşti, p. 159–179.
Brâncuş 1962 – Grigore Brâncuş, „Graiul din Oltenia”, în LR, XI, 3, p. 248–260.
Brâncuș 1971 – Grigore Brâncuș, „Un aspect al repetiției în limbajul popular: temporala de reluare”, în LR, XX, 1, p. 33–37.
Brebenel 1907, 1909 – I. B. Brebenel, „Graiul popular în jurul ocupaţiilor şi obiceiurilor ţăranului român de pe vatra Oltului, în Transilvania”, în *Ţara Oltului*, 1907, nr. 25–30; 1909, nr. 12–36, 38, 44, 45.
Bucuţa 1923 – Emanoil Bucuţa, *Românii dintre Vidin şi Timoc*, Bucureşti, Tipografia Cartea Românească S.A.,.
Bulgăr 1958 – Gh. Bulgăr, „Despre lexicul vechi (de origine latină). Pe marginea unor glosare româneşti uitate”, în vol. *Omagiu lui Iorgu Iordan*, cu prilejul împlinirii a 70 de ani [Bucureşti], Editura Academiei, p. 129–139.
Candrea 1907 – I.-A. Candrea, *Graiul din Ţara Oaşului*, Bucureşti, Atelierele Socec.
Candrea 1924 – I.-A. Candrea, *Constatări în domeniul dialectologiei*, Bucureşti [extras din GS].
Caragiu Marioţeanu *et alii* 1977 – Matilda Caragiu Marioţeanu, Ştefan Giosu, Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, Romulus Todoran, *Dialectologie română*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică.
Cazacu 1941 – B. Cazacu, «Les dénominations roumaines du fois et des poumons d’après l’ALR», în BL, IX, p. 83–94.
Cazacu 1947 – B. Cazacu, «Remarques sur l’emploi des adjectifs possessifs en roumain», în BL, XV, p. 95–98.
Cazacu 1948 – B. Cazacu, «Sur les formes du subjonctif présent du type să fibă (*2ibă*, *šibă*, *ştibă)* en daco-roumain», în BL, XVI, p. 150 – 154 [republicat în Cazacu 1966a, p. 140–143].
Cazacu 1953 – B. Cazacu, „Termeni referitori la port și semnificația lor în cadrul relațiilor sociale”, în SCL, IV, p. 99–136.
Cazacu 1956 – B. Cazacu, „Despre procesul de diferențiere în graiul unei comune (Meria, reg. Hunedoara)”, în SCL, VIII, 4, p. 453 [republicat în Cazacu 1966, p. 91–120].
Cazacu 1957a – B. Cazacu, «Sur le processus de différenciations dans le parler d’un village (Meria, Hunedoara)», în RL, II, p. 81–186.
Cazacu 1957b – B. Cazacu, „Despre reacția subiectului vorbitor față de faptul lingvistic”, în SCL, VIII, 4, p. 453–465.
Cazacu 1959a – B. Cazacu, „În jurul unei controverse lingvistice: limbă sau dialect? (Problema idiomurilor romanice sud-dunărene)”, în SCL, X, 1, p. 17–34.
Cazacu 1959b – B. Cazacu, «Autour d’une controverse linguistique: langue ou dialecte? (Le problème de la classification des idiomes romans parlés au Sud du Danube)», în *Recueil d’études romanes*. Publiées à l’occasion du IX-e Congrès International de Linguistique Romane à Lisbonne du 31 mars au 3 avril 1959, București, Editura Academiei RPR, p. 13–30.
Cazacu 1963 – B. Cazacu, „Despre dinamica limitelor dialectale”, în FD, V, p. 27–40 [republicat în Cazacu 1966, p. 73–90].
Cazacu 1965 – B. Cazacu, «Sur la dynamique des limites dialectales», în *Actes du X-e Congrès International de Linguistique et de Philologie romanes*, Strasbourg, 1962, vol. III, Klincksieck, Paris, p. 1057–1051.
Cazacu 1966a – B. Cazacu, *Studii de dialectologie română*, București, Editura Științifică.
Cazacu 1966b – B. Cazacu, „Limbă și dialect (în legătură cu problema clasificării idiomurilor romanice sud-dunărene)”, în Cazacu 1966a, p. 9–32.
Cazacu 1969 – B. Cazacu, «Sur la technique de l’élaboration du Nouvel Atlas linguistique roumain (NALR–Oltenia)», în *Atti*

del Convegno Internazionale sul tema: Gli Atlanti linguistici. Problemi e risultati, Roma, Academia Nazionale dei Lincei, , p. 171–181.
Cazacu 1976 – B. Cazacu, „Aspecte ale variației lingvistice în graiurile muntenești (pe baza datelor din *Texte dialectale, Muntenia*, I–III)", în SCL, XXVII, 3, p. 293–299.
Celac 2007 – Alina Celac, *Terminologia păstoritului în graiurile dacoromâne sudice*, București, Fundația Națională pentru Știință și Artă.
Chircu 2013 – Adrian Chircu, „Adverbul în graiurile dacoromâne sudice. Abordare lexico-semantică" în „*Cuvinte potrivite". Omagiu doamnei Maria Marin la aniversare*. Coordonatori: Daniela Răuțu, Adrian Rezeanu, Dana-Mihaela Zamfir, București, Editura Academiei Române, p. 101–113.
Ciauşanu 1931 – G. F. Ciauşanu, *Glosar de cuvinte din judeţul Vâlcea*, Bucureşti, Imprimeria Naţională (Academia Română, Memoriile Secţiunii Literare. Seria III. Tom V. Mem. 6).
Ciauşanu *et alii* 1928 – G. F. Ciauşanu, G. Fira, C. M. Popescu, *Culegere de folclor din jud. Vâlcea şi împrejurimi, cu un glosar*, Bucureşti, Cultura Naţională.
Ciupală 1913 – I. Ciupală, „Terminologia întrebuinţată la plutăria lemnelor pe Bistriţa", în *Revista pădurilor*, XXVII, aug.–sept.
Coman 1939 – P. Coman*, Glosar dialectal*, Bucureşti, Monitorul Oficial şi Imprimeria Naţională.
Comşulea 1986 – Elena Comşulea, *Terminologia prelucrării plantelor textile. Nume de unelte şi de operaţii* [Rezumatul tezei de doctorat], Universitatea din Cluj-Napoca, Facultatea de Filologie [Litografiat].
Constante 1928 – C. Constante, *Românii din Valea Timocului şi a Moravei*, Bucureşti, Tipografia Eminescu [republicat în Constante, Golopenţia 1943, p. 229–256 şi Hedeşan 2008a, p. 215–242].
Constante, Golopenţia 1943, 1944 – C. Constante, A. Golopenţia, *Românii din Timoc. Culegere de izvoare îngrijită de...*, vol. I, 1943, vol. II, III, 1944, Bucureşti, Tipografia „Bucovina" I. E. Torouţiu/Imprimeria Institutului Statistic.
Constantinescu 1941 – N. A. Constantinescu, *Chestiunea timoceană*, Bucureşti, Tipografia „Bucovina" I. E. Torouţiu.
Cosma 1985 – Mihai Cosma, *Situaţia limbii noastre materne*, Gyula.
Costin 1934 – Lucian Costin, *Graiul bănăţean*, [vol. II], Turnu-Severin, Tipografia Luiza I. Niculescu şi Ion N. Bojneagu.
Coşeriu 1940a – E. Coşeriu, „Limbă şi folclor din Basarabia", în *Revista critică*, Iaşi, XIV, 2–3, p. 93–100.
Coşeriu 1940b – E. Coşeriu, „Material lingvistic basarabean", în *Arhiva*, Iaşi, XLVII, 1–2, p. 93–100.
Coteanu 1957 – Ion Coteanu, *Cum dispare o limbă (istroromâna)*. Cu o prefaţă de acad. Al. Graur, [Bucureşti].
Coteanu 1958 – Ion Coteanu, „Şi totuşi istroromâna este limbă!", în SCL, IX, 3, p. 391–393.
Coteanu 1959 – Ion Coteanu, „Criteriile de stabilire a dialectelor limbii române", în LR, VIII, 1, p. 7–15.
Coteanu 1961 – Ion Coteanu, *Elemente de dialectologie a limbii române*, București, Editura Științifică.
Coteanu 1966a – Ion Coteanu, „Când apar fricativele moldovenești *ŝ* și *n*", în LR, XV, 4, p. 306–308.
Coteanu 1966b – Ion Coteanu, „Dialectul și ierarhia dialectală a limbii", în LR, XV, 4, p. 385–388.
Coteanu, Dănăilă 1970 – I. Coteanu, I. Dănăilă, *Introducere în lingvistica și filologia românească. Probleme, bibliografie*, București, Editura Academiei.
Damé 1898 – Fr. Damé, *Încercare de terminologie poporană română*, Bucureşti.
Densusianu 1905 – Ovid Densusianu, „Cercetări asupra dialectelor noastre", în BSF, I, 2, p. 27–38.
Densusianu 1910 – Ovid Densusianu, *Folclorul, cum trebuie înţeles*, Bucureşti.
Densusianu 1915 – Ovid Densusianu, *Graiul din Ţara Haţegului*, Bucureşti, Socec & Co.
Diaconu 1930, 1969 – Ion Diaconu, *Ținutul Vrancei. I. Etnografie. Folclor. Dialectologie*, București, Editura Socec & Co; ediția a doua, revăzută și adăugită, vol. I–II, București, Editura pentru Literatură.
Dimitrescu 1964 – Florica Dimitrescu, „Contribuții la repartizarea regională a lexicului românesc în secolul al XVI-lea", în SCL, XV, 4, p. 539–559.
Dimitrescu 1965 – Florica Dimitrescu, «Problèmes de la répartition régionale des mots roumains en XVIe siècle», în RRL, X, 1–3, p. 117–126.
Dinu 1923 – T. Dinu, „Graiul din Țara Oltului", în GS I, 1, p. 107–139.
Dragomirescu 2011 – Adina Dragomirescu, „Există o repartiție dialectală a supinului?" în Manuela Nevaci (ed.), *Studia Linguistica et Philologica. Omagiu Profesorului Nicolae Saramandu la 70 de ani*, București, Editura Universității din București, p. 303–321.
Dumistrăcel 1962 – St. Dumistrăcel, „Terminologia uneltelor agricole pe baza ALR", în SCȘt., XIII, 2, p. 238–240.
Dumistrăcel 1968 – St. Dumistrăcel, „Din terminologia privitoare la pământ în graiurile din Moldova", în CL, XIII, 2, p. 245–259.
Dumistrăcel 1976 – Stelian Dumistrăcel, „Noul Atlas lingvistic român pe regiuni. Moldova și Bucovina. Probleme ale elaborării", în LR, XXV, 5, p. 547–558.
Dumistrăcel 1978 – Stelian Dumistrăcel, *Influența limbii literare asupra graiurilor dacoromâne. Fonetica neologismului*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.
Dumistrăcel 2007 – Stelian Dumistrăcel, „Orientări în cercetarea dialectologică din centrul universitar Iași", în *Philologica Jasyensia*, III, p. 307–326.
Dumistrăcel, Hreapcă 2007 – Stelian Dumistrăcel, Doina Hreapcă, „«Nomadismul» românilor: ariile binare și de tip «coridor» de pe hărțile atlaselor lingvistice românești", în *Limba română, limbă romanică. Omagiu acad. Marius Sala la împlinirea a 75 de ani*, București, Editura Academiei Române, p. 145–165.
Dumistrăcel *et alii* 2013 – Stelian Dumistrăcel, Doina Hreapcă, Luminița Botoșineanu, „Parimia în oralitate și în textele dialectale", în *„Cuvinte potrivite". Omagiu doamnei Maria Marin la aniversare*, Coordonatori: Daniela Răuțu, Adrian Rezeanu, Dana-Mihaela Zamfir, Bucureşti, Editura Academiei Române, p. 180–209.
Faiciuc 1973 – I. Faiciuc, „Vocativul termenilor de înrudire și al prenumelor în graiul maramureșean", în CL, XVIII, 1, p. 63–74.

Faiciuc 1985 – I. Faiciuc, „Comentarii ale informatorilor privind variația dialectală. Note pe baza NALR–Banat”, în ALIL, XXX, p. 43–51.
Farcaş 2009a – Ioan-Mircea Farcaş, *Fonomorfologia subdialectului maramureşean*, Nürnberg, Deutschland, Druckzentrum.
Farcaş 2009b – Ioan-Mircea Farcaş, *Lexicul subdialectului maramureşean*, Cluj-Napoca, Editura Dacia.
Floarea 2013 – Carmen-Irina Floarea, „Aria de răspândire și sensurile lui *frățâne*”, în *„Cuvinte potrivite”. Omagiu doamnei Maria Marin la aniversare*. Coordonatori: Daniela Răuțu, Adrian Rezeanu, Dana-Mihaela Zamfir, București, Editura Academiei Române, p. 225–231.
Flora 1958 – Radu Flora, „Graiurile româneşti din Banatul Iugoslav”, în FD, I, p. 123–142.
Flora 1962 – Radu Flora, Dijalektološki profil rumunskih banatskih govora sa Vršačkog područja (sa 34 lingvističke karte i 32 dijalektalna teksta [Profilul dialectal al graiurilor româneşti de pe teritoriul lingvistic din zona Vârşeţului], Novi Sad.
Flora 1968 – Radu Flora, Relaţiile sârbo-române. Noi contribuţii metodologice, istorice, culturale, lingvistice, Panciova, Editura Libertatea.
Flora 1971 – Radu Flora, *Rumunski Banatski govori u svetlu lingvističke geografije* [Graiurile româneşti din Banat în lumina geografiei lingvistice], Beograd, Filološki Fakultet Beogradskog Univerziteta.
Florea 1981 – Ion A. Florea, *Terminologia fierăriei în mediul rural din Moldova şi Bucovina. Glosar*, Iaşi, Centrul de multiplicare al Universității „Al. I. Cuza”.
Frățilă 1982 – Vasile Frățilă, *Probleme speciale de dialectologie. Graiul de pe Valea inferioară a Târnavelor*, Timișoara, Tipografia Universității din Timișoara.
Frățilă 1993 – Vasile Frățilă, *Contribuții lingvistice*, Timișoara, Editura de Vest.
Frățilă 2006 – Vasile Frățilă, *Graiul de pe Târnave. Texte şi glosar*, Blaj, Editura Astra, Despărțământul „Timotei Cipariu”.
Frâncu 1971 – Constantin Frâncu, „Vechimea și răspândirea formelor *să deie*, *să steie*, *să beie*, *să ieie* în graiurile dacoromâne”, în SCL, XXII, 3, p. 261–276.
Frâncu 1982 – Constantin Frâncu, „Vechimea formelor de mai-mult-ca-perfect, prezent indicativ și conjunctiv în *-ră*”, în LR, XXXI, 4–5, p. 281–293.
Frâncu, Candrea 1886 – T. Frâncu, G. Candrea, *Rotacismul la Moți și Istrieni*, București.
Frâncu, Candrea 1888 – T. Frâncu, G. Candrea, *Românii din Munții Apuseni (Moții)*, București.
Gâlcescu 1931-1932 – T. Gâlcescu, *Cercetări asupra graiului din Gorj*, în GS, V, 1, p. 64–124.
Gheţie 1962 – Ion Gheţie, „Pe marginea unei hărți din ALR (*spúnem – spuném*)”, în FD, IV, p. 243–249.
Gheţie 1963 – Ion Gheţie, „*Şi*, semn al conjunctivului în graiul crișean”, în LR, XII, 3, p. 247–260.
Gheţie 1964 – Ion Gheţie, „Cu privire la repartiția graiurilor dacoromâne. Criterii de stabilire a structurii dialectale a unei limbi”, în SCL, XVI, 3, p. 317–346.
Gheţie 1965 – Ion Gheţie, „Din nou despre *și*, semn al conjunctivului în graiul crișean”, în SCL, XVI, 5, p. 605–609.
Gheţie 1969 – Ion Gheţie, „Evoluția africatelor *č* și *ǧ* la fricative în Transilvania după 1700”, în FD, VI, p. 43–48.
Gheţie 1971 – Ion Gheţie, „În legătură cu durificarea africatelor *č* și *ǧ* în Maramureș”, în LR, XX, 1, p. 99–102.
Gheţie 1975 – Ion Gheţie, *Baza dialectală a românei literare*, Bucureşti, Editura Academiei.
Gheţie 1994 – Ion Gheţie, *Introducere în dialectologia românească*, Bucureşti, Editura Academiei Române.
Gheţie, Mareş 1974 – Ion Gheţie, Alexandru Mareş, *Graiurile dacoromâne în secolul al XVI-lea*, Bucureşti, Editura Academiei.
Giosu 1963 – Ştefan Giosu, „Subdialectul maramureşean”, în SCŞt, XIV, 1, p. 91–110.
Giosu 1968 – Ștefan Giosu, „Granițe și arii dialectale”, în AuI, XIV, 1, p. 1–33.
Giuglea 1912 – G. Giuglea, „Românii din Serbia. Vechime, stratificări etnice”, în *Anuar de geografie şi antropogeografie*, II, Bucureşti, 1911–1912, p. 201–215 [republicat în Constante, Golopenția 1943, p. 161–176 și Hedeşan 2008a, p. 148–161].
Giurescu 1967 – Constantin C. Giurescu, *Transilvania în istoria poporului român*, Bucureşti, Editura Ştiințifică.
Goicu 1989 – Viorica Goicu, „Flexiunea verbală în graiul de pe valea Crișului Alb”, în *Dialectologica*, Volum îngrijit de Nicolae Saramandu, București, Tipografia Universității din București, p. 105–109.
Graur 1955 – Al. Graur, „Limbă, dialect, grai”, în Al. Graur, *Studii de lingvistică generală*, Bucureşti, Editura Academiei, p. 112–127.
Graur 1956 – Alexandru Graur, „«Dialectele» limbii române”, în LR, V, 4, p. 66–70.
Graur 1960 – Al. Graur, „Limbă și dialect”, în Al. Graur, *Studii de lingvistică generală. Variantă nouă*, Bucureşti, Editura Academiei, p. 293–311.
Grecu 1969 – Doina Grecu, „Acțiunea limbii literare asupra lexicului unui grai din Banat”, în CL, XIV, 2, p. 231–239.
Grecu 1970 – Doina Grecu, „Aspecte ale graiului în scrisori”, în CL, XV, 1, p. 30–34.
Gregorian 1937 – Mihail Gregorian, „Graiul din Clopotiva”, în GS, VII, p. 132–193 și București.
Gregorian 1971 – Mihail Gregorian, „Texte folclorice-dialectale din Oltenia nord-vestică (I)”, în FD, VII, p. 269–286.
Gruia 2012 – Sorin Gruia, „Aspecte fonetice și lexicale în graiul din comuna Mănăstirea Humorului, județul Suceava”, în AuI, LVIII, p. 179–188.
Gruia 2013 – Sorin Gruia, „Graiul din comuna Gârda de Sus, județul Alba”, în AuI, LIX, p. 145–156.
Hartular 1981 – Anca Hartular, „Modificări ale claselor flexionare substantivale în graiurile oltenești”, în AnICED, seria A, 3, p. 371–379.
Hartular 1984 – Anca Hartular, „Graiuri româneşti în medii alogene”, în *Tratat*, p. 399–423.
Hartular 1996 – Anca Hartular, *Merem la America. Începuturile comunităţii româneşti în America*, prefaţă de Mary Leuca, Bucureşti, Editura Fundaţiei Culturale Române.
Hasdeu 1884 – B. P. Hasdeu, *Programa pentru adunarea datelor privitoare la limba română*, Bucureşti, Editura Academiei Române.
Hedeşan 2008a – Otilia Hedeşan (coord.), Nicoleta Muşat (ed.), *Românii din Timoc*, vol. I, II, Timişoara/Bucureşti, Editura Marineasa/ Editura Martor a Muzeului Ţăranului Român.

Hedeşan 2008b – Otilia Hedeşan (coord.), *Timoc. Studii şi articole*, Timişoara/Bucureşti, Editura Marineasa/Editura Martor a Muzeului Ţăranului Român.
Herzog, Gherasim 1924–1932 – E. Herzog,V. Gherasim, *Glosarul dialectului mărginean* (al comunei Marginea, Rădăuţi), în *Codrii Cosminului*, I–VII.
Hreapcă 1999 – Doina Hreapcă, „Enclave lingvistice muntenești în sudul Moldovei" [Teză de doctorat susținută la Universitatea „Al. I. Cuza"], Iași.
Hreapcă 2002–2003 – Doina Hreapcă, „Statutul lingvistic al sudului Moldovei. Ipoteza unui vechi «dialect carpatic de sud-est»", în ALIL, XLII–XLIII, p. 87–102.
Iancu 1972 – Victor Iancu, „Răspândirea geografică a iotacizării verbelor românești", în *Buletin ştiinţific*, Baia Mare, IV, p. 41–49.
Iancu 1975 – Victor Iancu, *Palatalizarea dentalelor în limba română*, [Cluj-Napoca], Editura Facla.
Iancu 1983 – Victor Iancu, „Cu privire la articularea numelor de persoană în graiurile dacoromâne", în *Materiale și cercetări dialectale*. II, Cluj-Napoca, p. 34–45.
Ionescu-Ruxăndoiu 1968 – Liliana Ionescu Ruxăndoiu, „Observaţii tipologice asupra dacoromânei", în SCL, XIX, 5, p. 501–505.
Ionescu-Ruxăndoiu 1970 – Liliana Ionescu Ruxăndoiu, *Schiță de tipologie a graiurilor din Moldova (pe baza regulilor fonologiei nivelului cuvântului)* [Rezumatul tezei de doctorat], București.
Ionescu-Ruxăndoiu 1973 – Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, "Remarks on Transitional Dialects", în RRL, XVIII, 5, p. 435–438.
Ionescu-Ruxăndoiu 1994 – Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, „Mărci ale discontinuității în textele dialectale", în FD, XIII, p. 31–36.
Ionescu-Ruxăndoiu 1996 – Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, *Schiță de tipologie a graiurilor din Moldova*, București, Editura Universității din București.
Ionică 1965a – Ion Ionică, „Noi atestări al imperativului negativ arhaic", în *Omagiu lui Alexandru Rosetti la 70 de ani*, Bucureşti, Editura Academiei, p. 403–407.
Ionică 1965b – Ion Ionică, „Elemente recente în lexicul graiului de pe Valea Bistriței (Bicaz)", în LR, XV, 3, p. 267–281.
Ionică 1966 – Ion Ionică, „Terminologia casei în limba română (pe baza ALR)", în SCL, XVII, 4, p. 435–494.
Ionică 1973 – Ion Ionică, „Palatalizarea labialelor în Oltenia", în FD, VIII, p. 79–119.
Ionică 1976 – Ion Ionică, *Graiurile din sudul Olteniei (Fonetică și morfologie)*, [Rezumatul tezei de doctorat], Institutul de Cercetări Etnologice și Dialectologice [Litografiat].
Ionică *et alii* 1973 – I. Ionică, Paul Lăzărescu, Magdalena Vulpe, „Cu privire la raporturile dintre limba literară și graiuri", în FD, VIII, p. 19–30.
Iordan 1921 – Iorgu Iordan, „Lexicul graiului din sudul Moldovei", în *Arhiva*, Iaşi, XXVIII, p. 186–202.
Iordan 1940 – Iorgu Iordan, «Les dénominations du „crâne" d'après l'*Atlas linguistique roumain* (I, carte 7)», în BL, VIII, p. 95–141.
Iordan 1941 – Iorgu Iordan, „Graiul putnean", în Ethnos, I, 1, Focșani, p. 90–117 [republicat în Iorgu Iordan, *Scrieri alese*, București 1968, p. 230–247).
Iovanovici 2006 – Romanţa Iovanovici, *Graiurile olteneşti din Banatul de sud: Aspecte fonetice şi morfosintactice*, Panciova, Editura Libertatea.
Iovanovici 2016 – Romanţa Iovanovici, *Structura lexicală a graiurilor olteneşti din Banatul de Sud*, Panciova, Editura Libertatea.
Istrate 1937 – G. Istrate, „Graiul satului Nepos", în BPh, IV, p. 50–97.
Istrate 1939 – Gavril Istrate, „Graiul popular scris", în BPh, VI, p. 132–150.
Istrate, Turculeț 1971 – G. Istrate, A. Turculeț, „Cercetări dialectale în județul Bistrița-Năsăud", în FD, VII, p. 189–227.
Ivănescu 1980 – G. Ivănescu, *Istoria limbii române*, Iaşi, Editura Junimea.
Lăzărescu 1967 – Paul Lăzărescu, „În legătură cu raporturile dintre limba standard și graiurile locale (pe baza datelor ALR și NALR–Oltenia) (I)", în SCL, XVIII, 2, p. 187–201.
Lăzărescu 1975 – Paul Lăzărescu, „Arii lexicale în nord-estul Munteniei", în FD, IX, p. 121–141.
Lăzărescu 1977 – Paul Lăzărescu, «Problèmes d'élaboration des glossaires dialectaux», în *Cahier du Centre de recherches et études linguistiques*, Aix-en-Provence, 3.
Lăzărescu 1984 – Paul Lăzărescu, „Schiță de istorie a dialectologiei românești", în *Tratat*, p. 109–122.
Lăzărescu, Neagoe 1978 – Paul Lăzărescu, Victorela Neagoe, „Contribuţia ALM şi a *Textelor dialectale moldoveneşti* la cunoaşterea stadiului actual al graiurilor româneşti, în *Omagiu lui Iosif Constantin Drăgan*, vol. II, Roma, p. 107–123.
Macrea 1936–1938 – Dimitrie Macrea, „Palatalizarea labialelor în limba română", în DR, IX, p. 92–160 [republicat în Macrea 1953].
Macrea 1953 – Dimitrie Macrea, *Probleme de fonetică*, Bucureşti, Editura Academiei.
Macrea 1956a – Dimitrie Macrea, „Câteva precizări în legătură cu problema dialectelor limbii române", în LR, V, 4, p. 70–75.
Macrea 1956b – Dimitrie Macrea, „Despre dialectele limbii române", în LR, V, 1, p. 5–24.
Macrea 1959 – Dimitrie Macrea, „Câteva precizări în problema raporturilor dintre limbă și dialect", în CL, IV, p. 189–195.
Manta 2015 – Mara Iuliana Manta, „Aspecte ale vocativului la nivel dialectal. Substantivul feminin «soacră»", în FD, XXXIV, p. 44–47.
Marin 1981 – Maria Marin, „Graiuri «închise», graiuri «deschise» în contextul unor ariii considerate arhaice", în AnICED, seria A, 3, p. 349–357.
Marin 1995 – Marin, Maria, „Iotacizarea verbelor. Reflexe şi consecinţe în unele graiuri româneşti vorbite în medii alogene", în FD, XIV, p. 23–28 [republicat în Marin *et alii* 2000, p. 5–9].
Marin 1996 – Maria Marin, „Arhiva fonogramică a limbii române (După 40 de ani)", în *Revista de lingvistică şi ştiinţă literară*, Chişinău, I, p. 41–46.

Marin 2000 – Maria Marin, „Elemente arhaice sau învechite în morfosintaxa graiurilor românești din Ungaria”, în FD, XIX, p. 197–209.
Marin 2003 – Maria Marin, „Metode și principii în abordarea graiurilor românești vorbite în medii alogene”, în Maria Berényi (ed.), *Simpozion. Comunicările celui de al XI-lea Simpozion al cercetătorilor români din* Ungaria (Giula, 23–24 noiembrie 2002), Giula, Publicație a Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria, p. 163–181.
Marin 2005 – Maria Marin, „Evoluția velarelor [c], [g] urmate de [ă], [î] în graiurile românești din Ungaria”, în *Studia in honorem magistri Vasile Frățilă*, Timișoara, Editura Universității de Vest, p. 345–356.
Marin 2006 – Maria Marin, „Elemente conjuncționale în graiurile românești din Ungaria”, în Marius Sala (coord.), *Studii de gramatică și de istorie a cuvintelor. În memoria Mioarei Avram*, București, Editura Academiei Române, p. 269–273.
Marin 2007a – Maria Marin, *Timpuri ale indicativului în graiurile dacoromâne actuale*, București, Editura Academiei Române.
Marin 2007b – Maria Marin, „Creativitatea populară reflectată în graiurile românești din Ungaria”, în Maria Berényi (ed.), *Simpozion. Comunicările celui de al XVI-lea Simpozion al cercetătorilor români din Ungaria*, Giula, Publicație a Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria, p. 110–119.
Marin 2009a – Maria Marin, „Prepozițiile *dip(t)* și *dâr(t)* în graiurile dacoromâne”, în FD, XXVIII, p. 64–71.
Marin 2011 – Maria Marin, „Observații în legătură cu formele verbale tari la nivel dialectal, în secolul al XIX-lea”, în Manuela Nevaci (ed.), *Studia Linguistica et Philologica. Omagiu Profesorului Nicolae Saramandu la 70 de ani*”, București, Editura Universității din București, p. 497–502.
Marin 2012a – Maria Marin, „Arhiva fonogramică a limbii române, sursă de material pentru cercetări interdisciplinare”, în Mihaela Constantinescu, Gabriela Stoica, Oana Uță Bărbulescu (eds.), *Modernitate și interdisciplinaritate în cercetarea lingvistică. Omagiu doamnei profesoare Liliana Ionescu-Ruxăndoiu*, București, Editura Universității din București, p. 342–350.
Marin 2012b – Maria Marin, „Din nou despre unele forme verbale perifrastice”, în FD, XXXI, p. 20–24.
Marin 2012c – Maria Marin, „Elemente conjuncționale în sintaxa dialectală a secolului al XIX-lea”, în Ștefan Colceriu (ed.), *Bătrânul înțelept de la Pylos. Volum omagial dedicat lui Andrei Avram la optzeci de ani*, București, Editura Academiei Române, p. 141–146.
Marin 2012d – Maria Marin, „Particularități lingvistice comune unor zone submontane din Transilvania”, în LR, LXI, 3, p. 337–344.
Marin 2013 – Maria Marin, „Locul graiurilor din Ungaria în structura dialectală a dacoromânei”, în FD, XXXII, p. 87–94.
Marin 2014a – Maria Marin, „Trăsături dialectale comune graiurilor muntenești și celor crișene”, în FD, XXXIII, p. 87–98.
Marin 2014b – Maria Marin, „Importanța lexicului dialectal pentru dicționarul-tezaur al limbii române”, în LR, LXIII, 1, p. 49–62.
Marin 2015a – Maria Marin, „Sensul evoluției graiurilor vorbite de românii din Ungaria”, în Maria Berényi (ed.), *Simpozion. Comunicările celui de al XXXIV-lea Simpozion al cercetătorilor români din Ungaria (Giula, 22–23 noiembrie 2014)*, Giula, Publicație a Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria, p. 161–175.
Marin 2015b – Maria Marin, „Câteva particularități ale graiurilor dacoromâne din sud-estul Ucrainei și Caucaz din perspectiva concepției lui Sextil Pușcariu despre ariile laterale”, în *Caietele Sextil Pușcariu. II. Actele Conferinței Internaționale „Zilele Sextil Pușcariu”*, editori: Eugen Pavel, Nicolae Mocanu, Ediția a II-a, Cluj-Napoca, Editura Scriptor, p. 217–228.
Marin, Magda 1983 – Maria Marin, Margareta Magda, „Dinamica graiurilor românești și perspectiva noilor anchete dialectale de tip AFLR”, în AnICED, Seria B, 2, p. 4–32.
Marin, Marinescu 1984 – Maria Marin, Bogdan Marinescu, „Graiurile din Transilvania”, în *Tratat*, p. 354–390.
Marin, Tiugan 2014 – *„Harta sonoră” a graiurilor și dialectelor limbii române*, ediție de Maria Marin, Marilena Tiugan, București, Editura Academiei Române (+ CD).
Marin *et alii* 1998 – Maria Marin, Iulia Mărgărit, Victorela Neagoe, „Graiuri românești din Ucraina și Republica Moldova”, în FD, XVII, p. 69–155 [republicat în Marin *et alii* 2000, p. 42–121].
Marin *et alii* 2000 – Maria Marin, Iulia Mărgărit, Victorela Neagoe, Vasile Pavel, *Cercetări asupra graiurilor românești de peste hotare*, București, [f.e.].
Marin *et alii* 2005 – Maria Marin, Iulia Mărgărit, Victorela Neagoe, *Graiuri românești din afara granițelor țării*, în seria *Conferințele Academiei Române*, ciclul *Limba română și relațiile ei cu istoria și cultura românilor*, București.
Marin *et alii* 2016 – Maria Marin, Carmen-Ioana Radu, Daniela Răuțu, Marilena Tiugan, *„Harta sonoră”a graiurilor dacoromâne vorbite în afara granițelor României*, București, Editura Academiei Române.
Marinescu, A. 1992 – Anca Marinescu, „Adverbul în graiurile din Muntenia și Oltenia”, în FD, XI, p. 67–76.
Marinescu, B. 1983a – Bogdan Marinescu, „Fonetica graiului din Țara Hațegului”, în AnICED, Seria B, 2: *Graiurile componentă a patrimoniului cultural popular*, octombrie 1982, București, p. 232–260.
Marinescu, B. 1983b – Bogdan Marinescu, „Unitate și diversitate în graiul din Țara Hațegului”, în *Materiale și cercetări dialectale*, II, Cluj-Napoca, p. 67–78.
Marinescu 1990 – Bogdan Marinescu, „Observații asupra elementelor paralingvistice din textele dialectale”, în *Lucrările celui de al V-lea Simpozion național de dialectologie (Craiova, 27–28 mai 1988)*, Partea I, p. 270–282 [volum litografiat].
Mărgărit 1998 – Iulia Mărgărit, „*Mitelúț*, *miticúț*, *mâticúț*”, în FD, XVII, p. 229–234 [republicat în Marin *et alii* 2000, p. 132–136].
Mărgărit 2009 – Iulia Mărgărit, *Vocabularul graiurilor muntenești actuale*, București, Editura Academiei Române.
Mărgărit 2011a – Iulia Mărgărit, „Atestări involuntare”, în FD, XXX, p. 27–33.
Mărgărit 2011b – Iulia Mărgărit, *Românii din afara României și limba lor. Perspectivă dialectologică. Articole și note*, București, Editura Academiei Române.

Mărgărit 2011c – Iulia Mărgărit, „Note asupra unui microglosar dialectal-etnografic de la românii din Bulgaria”, în *Anuarul Institutului de Etnografie şi Folclor*, serie nouă, tom 22, p. 95–104.
Mărgărit 2012 – Iulia Mărgărit, „Câteva observaţii în legătură cu vocabularul românilor timoceni (Bulgaria)”, în LR, LXI, 2, p. 235–245.
Mărgărit 2013 – Iulia Mărgărit, „Pe marginea unor glosare dialectale. «Atestări involuntare II»”, în FD, XXXII, p. 95–102.
Mărgărit 2014 – Iulia Mărgărit, „Pe marginea unor glosare dialectale. «Atestări involuntare III»”, în FD, XXXII, p. 99–107.
Mărgărit 2015a – Iulia Mărgărit, „Pe marginea unor glosare dialectale. «Atestări involuntare IV»”, în LR, LXIV, 4, p. 559–567
Mărgărit 2015b – Iulia Mărgărit, „Limba povestirilor din volumul *Copilăria din amintiri* de Radu Flora”, în FD, XXXIV, p. 56–70.
Mărgărit 2015c – Iulia Mărgărit, „«Imaginea lingvistică» a unui sat românesc din Serbia, reflectată într-un volum de metodologie a cercetării de teren”, în SCL, LXVI, 1, p. 103–114.
Mărgărit 2016a – Iulia Mărgărit, „Pe marginea unor glosare dialectale. «Atestări involuntare V»”, în FD, XXXV, p. 107–119.
Mărgărit 2016b – Iulia Mărgărit, „Note lingvistice de la românii din Ungaria”, în FD, XXXV, p. 205–215.
Mărgărit 2016c – Iulia Mărgărit, „Comentarii lexical-etimologice asupra unor cuvinte din vocabularul comunităţilor româneşti din Ungaria, în Maria Berényi (ed.), *Simpozion. Comunicările celui de al XXV-lea Simpozion al cercetătorilor români din Ungaria (Giula, 21–22 noiembrie 2015)*, Giula, Publicaţie a Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria, p. 171–182.
Mărgărit 2017 – Iulia Mărgărit, *Propuneri etimologice*, seria „Etymologica”, 30, Bucureşti, Editura Academiei Române.
Mărgărit, Neagoe 1997 – Iulia Mărgărit, Victorela Neagoe, „Cercetări asupra graiurilor româneşti vorbite în nord-estul Bulgariei (regiunea Loveci)”, în FD, XVI, p. 75–96 [republicat în Marin *et alii* 2000, p. 10–29].
Mării 1969 – Ion Mării, „Însemnări despre imperativele regionale *ʻduce-vă-ţi*’/*ʻduce-vi-ţi*’ şi *ʻculcaţi-vă-ţi*’/*ʻculcaţi-vi-ţi*’”, în CL, XIV, 2, p. 255–263.
Mării 2004 – Ion Mării, *Contribuţii la lingvistica limbii române*, Cluj-Napoca, [Editura] Clusium.
Melnic 1977 – Vasile Melnic, *Elemente de morfolologie dialectală*, Chişinău, [Editura] Ştiinţa.
Mihail 1978 – Zamfira Mihail, *Terminologia portului popular românesc în perspectivă etnolingvistică comparată sud-est europeană*, Bucureşti, Editura Academiei.
Mocanu 1972 – Nicolae Mocanu, „Asupra rotacismului dacoromân. Situaţia actuală în ţara Moţilor (comunele Scărişoara, Gârda şi Arieşeni, jud. Alba)”, în CL, XVII, 1, p. 81–97.
Mocanu 2008 – Nicolae Mocanu, „*Faţă* «visage» în ALR–MDT”, în SCL, LIX, 1, p. 191–196 (+ 1 hartă).
Morcov 2016 – Mihaela-Mariana Morcov, „Denumiri pentru ʻ(păr) alb’, în graiurile dacoromâne pe baza ALRR–*Sinteză*”, în FD, XXXV, p. 121–127.
Neagoe 1973 – Victorela Neagoe, „Despre *-ră-* în formele de perfect simplu şi de mai-mult-ca-perfect”, în FD, VIII, p. 129–140.
Neagoe 1974 – Victorela Neagoe, „Aspecte ale pătrunderii neologismelor în vorbirea populară actuală”, în LL, 3, p. 461–467.
Neagoe 1983 – Elena-Victoria (Victorela) Neagoe, *Graiul ungurenilor din nordul Olteniei* [Rezumatul tezei de doctorat], Universitatea din Bucureşti, Facultatea de limba şi literatura română [Litografiat].
Neagoe 1985 – Victorela Neagoe, „În legătură cu unele forme arhaice de perfect simplu şi de mai mult ca perfect şi cu unele valori ale perfectului simplu în graiurile populare actuale”, în ALIL, XXX, A, p. 171–177.
Neagoe 1987 – Victorela Neagoe, „De la oral la scris. Reflecţii pe marginea documentelor dialectale”, în AnICED, Seria A, 6–7, p. 305– 319.
Neagoe 1991 – Victorela Neagoe, „Raportul grai – limbă română standard la nivelurile vorbit şi scris într-o comunitate rurală”, în FD, X, p. 67–78.
Neagoe 1992a – Victorela Neagoe, „Consideraţii privind poziţia graiului din Ţinutul Pădurenilor (Hunedoara) în ansamblul dacoromânei”, în FD, XI, p. 77–86.
Neagoe 1992b – Victorela Neagoe, „Aspecte ale morfosintaxei graiurilor din Ţara Moţilor”, în FD, XI, p. 161–166.
Neagoe 1993 – Victorela Neagoe, „Etnotext – text dialectal”, în FD, XII, p. 123–132.
Neagoe 1994 – Victorela Neagoe, „Despre arhiva dialectală scisă a limbii române”, în SCL, XLV, 1–2, p. 51–56.
Neagoe 1995 – Victorela Neagoe, „Despre interpretarea grafiei textelor scrise de vorbitori de grai”, în FD, XIV, p. 52–62.
Neagoe 1997 – Victorela Neagoe, „Consideraţii asupra graiului din Apşa de Jos, raionul Teacev, Regiunea Transcarpatică (Ucraina), în *Revista de lingvistică şi ştiinţă literară*, Chişinău, 2, p. 52–61 [republicat în Marin *et alii* 2000, p. 30–41].
Neagoe 2000 – Victorela Neagoe, „Arhaism şi inovaţie în graiurile româneşti vorbite în estul Ucrainei”, în FD, XIX, p. 245–254.
Neagoe 2003–2004 – Victorela Neagoe, „Despre conjuncţiile subordonatoare în graiurile dacoromâne din nordul Bulgariei”, în FD, XXII, p. 207–215.
Neagoe 2005 – Victorela Neagoe, „Trăsături originale într-un subsistem tradiţional: prepoziţia în graiurile româneşti vorbite în nordul Bulgariei”, în Gabriela Duda, Domniţa Tomescu (ed.), *Direcţii în cercetarea lingvistică actuală. In memoria Magdalena Vulpe, Ploieşti*, Ploieşti, Editura Universităţii din Ploieşti, p. 139–150.
Neagoe 2006 – Victorela Neagoe, „Construcţia *va* + conjunctivul «trebuie să...» în graiurile dacoromâne sudice şi în graiurile dialectului aromân”, în *Studii de gramatică şi de formare a cuvintelor. In Memoria Mioarei Avram.* Coordonator: acad. Marius Sala, Bucureşti, Editura Academiei Române, p. 309–318.
Neagoe 2011 – Victorela Neagoe, „Construcţii sintactice dialectale arhaice. Anticiparea şi reluarea formelor pronominale conjuncte de dativ şi acuzativ”, în Manuela Nevaci (ed.), *Studia Linguistica et Philologica. Omagiu Profesorului Nicolae Saramandu la 70 de ani*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, p. 617–627.
Neagoe 2012 – Victorela Neagoe, „Morfosintaxa articolului în graiurile dacoromâne actuale”, în FD, XXXI, p. 34–62.

Neagoe 2013 – Victorela Neagoe, „Din nou despre graiurile moldoveneşti din Cotul Niprului şi din Bazinul Doneţului", în *„Cuvinte potrivite". Omagiu doamnei Maria Marin la aniversare*, Coordonatori: Daniela Răuţu, Adrian Rezeanu, Dana-Mihaela Zamfir, Bucureşti, Editura Academiei Române, p. 325–335.
Neagoe 2015 – Victorela Neagoe, „Prepoziţia în graiurile moldoveneşti insulare din sud-estul Ucrainei", în FD, XXXIV, p. 77–96.
Neagoe 2016 – Victorela Neagoe, „Structuri repetitive şi structure eliptice în graiurile moldoveneşti insulare", în FD, XXXV, p. 129–144.
Neagoe, Vulpe 1994 – Victorela Neagoe, Magdalena Vulpe, „Numeralele de tipul *adoară*, *d-a dora*, *adăorat(ă)...*", în FD, XIII, p. 59–74.
Neiescu 1970 – Petru Neiescu, «L'Atlas linguistique roumain régional. Préliminaires de l'Atlas linguistique du Banat», în *Actes du Xe Congrès international des Linguistes Bucarest, 28 août – 2 septembre 1967*, X, vol. II, Bucureşti, p. 31–35.
Neiescu 1971 – Petru Neiescu, „Cu privire la repartiţia dialectală a dacoromânei", în *Actele celui de-al XII-lea Congres internaţional de lingvistică şi filologie romanică*, vol. II, Bucureşti, p. 297–302.
Neiescu *et alii* 1980 – Petru Neiescu, Eugen Beltechi, I. Faiciuc, N. Mocanu, *Fonetica şi fonologia subdialectului bănăţean* [Lucrare în manuscris].
Neiescu *et alii* 2006 – Petru Neiescu, Eugen Beltechi, Nicolae Mocanu, „Repere în cercetarea românilor dintre Morava, Dunăre şi Timoc", în *Lucrările celui de-al XII-lea Simpozion Naţional de Dialectologie, Baia Mare, 5–7 mai 2006,* Cluj-Napoca, Editura Mega, p. 235–252.
Neiescu 1965 a – Petru Neiescu, *Cercetări dialectale la românii din sudul Dunării*, în CL, X, 1965, 1, p. 21–27.
Neiescu 1965 b – Petru Neiescu, *O inovaţie într-un grai aromânesc din Albania*, în „Omagiu Rosetti", Editura Academiei, Bucureşti, 1965, p. 619–621.
Neiescu 1966 – Petru Neiescu, *Problèmes de phonologie dialectale. Forme et substance dans la phonétique du dialecte istroroumain*, în CLTA, III, 1966, p. 123–127.
Neiescu 1976 – Petru Neiescu, *Situaţia lui „**u** final" în dialectul aromân din Albania şi din Macedonia*, în SCL, XXVII, 1976, 3, p. 231–238.
Neiescu 1980 – Petru Neiescu, *Din fonologia dialectului istroromân*, în SCL, XXXI, 1980, 3, p. 137–150.
Neiescu 1997 – Petru Neiescu, *Micul atlas al dialectului aromân din Albania şi fosta Republică Iugoslavă Macedonia*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 1997.
Neiescu 2009 – Petru Neiescu, *Sinonime sau schimbare de cod? Cu privire la lexicul istroromân*, în SID-BM, XIII, vol. I, 2009, p. 259–268.
Neiescu 2011, 2015, 2016 – Petru Neiescu, *Dicţionarul dialectului istroromân*, Editura Academiei Române, Bucureşti, I (A–C), 2011; II (Č–K), 2015; III (L–Pinţa^2), 2016.
Nevaci 2006 – Manuela Nevaci, *Verbul în aromână. Structură şi valori*, Editura Academiei Române, Buueşti, 2006.
Nevaci 2007 – Manuela Nevaci, *Ternary Deictic System in Aromanian,* în „Dialectologia et Geolinguistica", Mouton de Gruyter, Berlin / New York, XV, 2007, p. 71–76.
Nevaci 2009 – Manuela Nevaci, *Enquêtes sur l'aroumain parlé en Albanie*, în „Geolinguistique", Grenoble, XI, 2009, p. 223–239.
Nevaci 2011 a – Manuela Nevaci, *Graiul aromânilor fărşeroţi din Dobrogea*, Editura Universitară, Bucureşti, 2011.
Nevaci 2011 b – Manuela Nevaci, *Formule de mulţumire în aromână*, în „Omagiu lui Nicolae Saramandu" – *Studia linguistica et philologica. Omagiu profesorului Nicolae Saramandu la 70 de ani*, Editura Universităţii, Bucureşti, 2011 (editor: Manuela Nevaci), p. 629–634.
Nevaci 2012 – Manuela Nevaci, *Cercetări recente de teren la aromânii din Peninsula Balcanică*, în FD, XXXI, 2012, p. 63–78.
Nevaci 2013 a – Manuela Nevaci, *Identitate românească în context balcanic*, Editura Muzeului Naţional al literaturii române, Bucureşti, 2013.
Nevaci 2013 b – Manuela Nevaci, *Dialectele aromân şi meglenoromân. Studiu sincronic*, Editura Universităţii, Bucureşti, 2013.
Nevaci 2013 c – Manuela Nevaci, *Scriitori aromâni de ieri şi azi. Antologie de texte şi studiu filologic*, Editura Universitară, Bucureşti, 2013.
Nevaci 2013 d – Manuela Nevaci, *Conceptul de **dialect mixture** şi cel de **grai de contact** ilustrate cu graiurile aromâneşti vorbite în Cruşova, Mulovişte şi Meţovo*, în vol. „Limba română: variaţie sincronică, variaţie diacronică. Al 12-lea colocviu internaţional al departamentului de lingvistică", Editura Universităţii, Bucureşti, 2013.
Nevaci 2013 e – Manuela Nevaci
Nestorescu 1971a – Virgil Nestorescu, „Contacte lingvistice româno-bulgare (pe baza datelor unui grai românesc din R. P. Bulgaria)", în *Studii de slavistică*, vol. II, Bucureşti, p. 109–124.
Nestorescu 1971b – Virgil Nestorescu, „Stadiul actual al palatalizării labialelor în graiurile româneşti din regiunea Vidin (R. P. Bulgaria)", în SCL, XXII, 1, p. 41–50.
Nestorescu 1992 = Virgil Nestorescu, *Texte dialectale româneşti din regiunea Vidin (Bulgaria)*, în FD, XI, p. 197–206.
Nestorescu 1995 – Virgil Nestorescu, „Un grai românesc din Bulgaria. Scurte observaţii şi texte", în FD, XIV, p. 141–148.
Nestorescu 1996 – Virgil Nestorescu, *Românii timoceni din Bulgaria. Grai. Folclor. Etnografie*, Bucureşti, Editura Fundaţiei Culturale Române.
Nestorescu 2007 – Virgil Nestorescu, „Particularităţi morfologice ale graiurilor timocene din Bulgaria", în S. Reinheimer Rîpeanu, I. Vintilă-Rădulescu (ed.), *Limba română, limbă romanică. Omagiu acad. Marius Sala la împlinirea a 75 de ani*, Bucureşti, Editura Academiei Române, p. 413–417.
Nestorescu 2011 – Virgil Nestorescu, *Românii timoceni din Bulgaria. Glosar dialectal*, Bucureşti, Editura Academiei Române.

Nestorescu, Petrişor 1971 – Virgil Nestorescu, Marin Petrişor, „Graiul românilor din Bregovo (R. P. Bulgaria). Câteva particularităţi fonetice", în *Actele celui de-al XII-lea Congres internaţional de lingvistică şi filologie romanică*, vol. II, Bucureşti, p. 997–1002.
Nicolaescu-Plopşor 1922 – C. S. Nicolaescu-Plopşor, *Vorbe olteneşti*, [Bucureşti], 1922.
Novacoviciu 1925 – Emilian Novacoviciu, *Cuvinte bănăţene*, adunate de …, vol. I, II, Oraviţa.
Nuță 1978 – Ion Nuță, *Terminologia viticolă în limba română. Denumiri pentru soiuri de struguri* [Rezumatul tezei de doctorat].
Nuță 1983 – Ion Nuță, „Vechimea și răspândirea formelor de mai-mult-ca-perfect perifrastic", în *Materiale și cercetări dialectale*, II, Cluj-Napoca, p. 164–178.
Nuță 1989a – Ion Nuță, „Substantive cu gen dublu în graiurile din nordul Moldovei", în *Dialectologica*, Volum îngrijit de Nicolae Saramandu, București, Tipografia Universității din București, p. 117–122.
Nuță 1989b – Ion Nuță, *Dicționar de termeni viticoli.* [Vol.] I. *Denumiri pentru soiuri de struguri*, Universitatea „Al. I. Cuza", Iași.
Nuță 2006a – Ion Nuță, *Dicționar pomicol*, Iași, Tipo Moldova.
Nuță 2006b – Ion Nuță, *Dicționar viticol,* Iași, Tipo Moldova.
Onu 1958 – Liviu Onu, „Influențe interregionale în terminologia mineritului din Valea Jiului", în FD, I, p. 145–180.
Orza 1975 – Rodica Orza „Arhaism și inovație în paradigma verbului *a fi*. Indicativul prezent", în CL, XXI, 2, p. 199–212.
Orza 1979 – Rodica Orza „Cu privire la iotacizarea verbelor în graiurile limbii române", în CL, XXIV, 1, p. 73–81.
Orza 1983 – Rodica Orza „Timpurile de relație în graiurile populare (pe baza Atlasului lingvistic român)", în *Materiale și cercetări dialectale*, II, Cluj-Napoca, p. 179–189.
Pajură 1925 – C. Pajură, *Lexicon oltenesc*, Turnu-Severin.
Pamfile 1913 – T. Pamfile, *Agricultura la români. Studiu etnografic, cu un adaus despre măsurătoarea pământului, și glosar*, București.
Pană 1979 – Ruxandra Pană, «Aspects de la subordination au niveau de la phrase dans quelques textes roumains d'Olténie», în RRL, XXIV, 3, p. 255–269.
Pană-Boroianu 1982 – Ruxandra Pană-Boroianu, *Contribuții la studiul morfosintaxei istorice a graiurilor oltenești* [Rezumatul tezei de doctorat], Universitatea din București, Facultatea de limba și literatura română [Litografiat].
Pană-Boroianu 1983 – Ruxandra Pană-Boroianu, „Problema ariei de tranziție în perspectivă diacronică", în *Materiale și cercetări dialectale*, II, Cluj-Napoca, p. 190–214.
Pană-Boroianu 1989 – Ruxandra Pană-Boroianu, «Une caractérisation typologique des parlers daco-roumains», în RRL, XXXIV, 4, Numéro spécial publié à l'occasion du Compostela, du 4 au 9 septembre, p. 293–303.
Pană-Boroianu 1994 – Ruxandra Pană-Boroianu, „O posibilă modalitate de abordare a sintaxei dialectale", în FD, XIII, p. 75–85.
Panţu 1929 – Zach. C. Panţu, *Plantele cunoscute de poporul român*. Vocabular botanic, cuprinzând numirile române, franceze, germane şi ştiinţifice. Ediţia a II-a, Bucureşti.
Papahagi, T. 1925a – Tache Papahagi, „Cercetări în Munții Apuseni", București, în GS, II, 1, p. 22–89 și București 1925.
Papahagi, T. 1925b – Tache Papahagi, *Graiul şi folklorul Maramureşului*, Bucureşti, Cultura Naţională.
Paşca 1927–1928 – Ştefan Paşca, „Terminologia calului. Părțile corpului", în DR, V, p. 272–327 şi Cluj, 1929.
Paşca 1928 – Ştefan Paşca, *Glosar dialectal*, alcătuit după material lexical cules de corespondenți din diferite regiuni, Bucureşti, Cultura Naţională.
Pavel 1973 – Vasile Pavel, *Terminologia agricolă moldovenească. Studiu de geografie lingvistică*, Chişinău, Editura Ştiinţa.
Pavel 1983 – Vasile Pavel, *Denominaţia lexicală din perspectiva spaţială*, Chişinău, Editura Ştiinţa.
Pavel 1998 – Vasile Pavel, „Graiuri româneşti în medii aloglote. Consideraţii sociolingvistice", în FD, XVII, p. 173–184 [republicat în Marin *et alii* 2000, p. 122–131].
Pavel 2003 – Vasile Pavel, „Reconsiderări privind situaţia graiurilor româneşti din Caucaz", în Ichim, Olariu 2003, p. 85–90.
Pavel 2011 – Vasile Pavel, „Situaţia actuală a graiurilor moldoveneşti de nord", în Maria Marin, Daniela Răuţu (coord.), *Studii de dialectologie, istoria limbii şi onomastică. Omagiu domnului Teofil Teaha*, Bucureşti, Editura Academiei Române, p. 418–428.
Pavel 2014a – Vasile Pavel, *Studii de dialectologie şi onomasiologie*, Chişinău.
Pavel 2014b – Vasile Pavel, „Graiuri româneşti insulare de peste Marea Caspică şi Ural", în *Limba română*, Chişinău, p. 193–198.
Pavel 2016 – Vasile Pavel, „Graiul românesc de la est de Prut: retrospectivă şi orientări în cercetarea dialectologică", în *Philologia*, Chişinău, LVIII, p. 68–72 [http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A24954/pdf].
Pavel *et alii* 2010 – Vasile Pavel, Stela Spînu, Elena Onica-Minciuna, Liliana Popovschi, Ana Bogatu, *Cercetări asupra graiurilor româneşti la est de Prut*, Chişinău, Editura Princeps Magna.
Pătruţ 1942 – I. Pătruţ, *Folklor de la românii din Serbia*", în *Anuarul Arhivei de Folklor*, VI, p. 329–384 [republicat în Hedeşan 2008b].
Pătruț 1969 – Ioan Pătruț, „Referitor la evoluția sistemului verbal românesc", în FD, VI, p. 131–139.
Petcu 1967 – Stela Petcu, „Contribuții la studiul terminologiei albinăritului în limba română (pe baza ALR, serie nouă)", în CL, XII, p. 257–270.
Petrișor 1962 – Marin Petrișor, „Graiuri mixte și graiuri de tranziție. Cu privire la un grai mixt din nord – nord-vestul Olteniei", în LR, XI, 1, p. 87–94.
Petrișor 1971 – Marin Petrișor, *Graiurile bufenilor din Banat* [Rezumatul tezei de doctorat], București.
Petrișor 1972 – Marin Petrișor, „Graiurile din Oltenia. Situația lor actuală", în *Philologica*, Craiova, 2, p. 41–55.
Petrovici 1935 – Emil Petrovici, „Folclor din Valea Almăjului (Banat)", în *Anuarul Arhivei de Folklor*, III, p. 25–158.
Petrovici 1939 – Emil Petrovici, „Folclor de la moții din Scărișoara", în *Anuarul Arhivei de Folklor*, V, p. 111–175.

Petrovici 1942 – Emil Petrovici, „Note de folclor de la românii din Valea Mlavei (Sârbia)", în *Anuarul Arhivei de Folklor*, VI, p. 43–75 [republicat în Hedeşan 2008b].
Petrovici 1954 – Emil Petrovici, „Repartiția graiurilor dacoromâne pe baza *Atlasului lingvistic român*", în LR, III, 5, p. 5–17.
Petrovici 1958 – Emil Petrovici, „Sarcinile actuale ale dialectologilor din R.P.R.", în FD, I, p. 207–210.
Petrovici 1960 – Emil Petrovici, „Baza dialectală a limbii noastre naţionale", în LR, IX, 5, p. 60–78.
Petrovici 1965 – Emil Petrovici, „Probleme de dialectologie românească", în CL, X, 1, p. 3–11.
Petrovici 1970 – Emil Petrovici, *Studii de dialectologie și toponimie*. Volum îngrijit de I. Pătruț, B. Kelemen, I. Mării, București, Editura Academiei.
Petrovici, Cazacu 1963 – Emil Petrovici, B. Cazacu, „Chestionarul *Noului Atlas lingvistic român*. Precizări preliminare", în FD, V, p. 159–162.
Philippide 1927 – Al. Philippide, *Originea românilor*, II, Iaşi, Tipografia „Viaţa românească".
Pop 1927 – Sever Pop, *Buts et méthodes des enquêtes dialectales*, Paris, 1927 [extrait des „Mélanges de l'Ecole Roumaine en France", IIe partie 1926].
Pop 1927–1928 – Sever Pop, „Câteva capitole din terminologia calului", în DR, V, p. 51–271 și Cluj, 1928.
Pop 1941 – Sever Pop, „Importanţa graiului românesc din Bucovina de Nord, Basarabia şi Regiunea Transnistreană", în *Revista Fundaţiilor Regale*, VIII, 8–9, p. 424–436.
Pop 1950 – *Sever Pop, La Dialectologie. Aperçu historique et méthodes d'enquêtes linguistique*, I. *Dialectologie romane*, II. *Dialectologie non-romane*, Louvaine, Gembloux.
Pop 1952 – Sever Pop, «La iotacisation dans les verbes romains», în *Mélanges*, M. Roques, III, Paris, p. 195–235 [republicat în Pop 1966, p. 281–315].
Pop 1966 – Sever Pop, *Recueil posthume de linguistique et dialectologie*, Gembloux.
Pop 1969 – Sever Pop, *Limba română, romanitate, românism*, publicaţie postumă de Alexandra Sever Pop, Gembloux.
Popescu 1980 – Radu Sp. Popescu, *Graiul gorjenilor de lângă munte*, Craiova, Scrisul românesc.
Popovici 1905 – Iosif Popovici, *Rumänische Dialekte*. [Band I]: *Die Dialekte der Munteni und Pădureni im Hunyader Komitat*. Halle, a.S. Verlang von Max Niemeyer, [Versiunea în limba română în Iosif Popovici, *Scrieri lingvistice*, Ediție îngrijită, studiu introductiv și indice de Maria Purdela-Sitaru și Livia Vasiluță, Timișoara, 1979].
Potoroacă, Trailović 2011 – Elena Ramona Potoroacă, Zvonko Trailović (ed.), *Pagini de folclor românesc din Serbia. Texte din colecţia lăutarului Sima G. Prunarević (1888–1969)*, Sibiu, Editura „Astra Museum".
Purdela Sitaru 1999 – Maria Purdela-Sitaru, *Etnomedicină lingvistică*, Timişoara, Editura Amarcord.
Purice *et alii* 1991 – Mihail Purice, Vladimir Zagaevschi, Ion Ciornâi, *Curs de dialectologie română*, sub redacția prof. Ion Ciornâi, Chișinău, Editura Lumina.
Puşcariu 1910 – Sextil Puşcariu, "Zur Rekonstruktion des Urrumänischen. Prinzipienfragen der romanischen Sprachtwissenschaft", în Festschrift Meyer-Lübke, vol. I, Halle, p. 17–75 [republicat în Sextil Puşcariu, *Cercetări și studii*, Ediție îngrijită de Ilie Dan, Prefață de G. Istrate, Bucureşti, Editura Minerva, p. 57–101].
Puşcariu 1913 – Sextil Puşcariu, „Raport către Comisiunea Dicţionarului", în DA, Tomul I, Partea I, A–B, p. IX–XLI.
Puşcariu 1929 – Sextil Puşcariu, „Limba română şi graiul din Ardeal", în *Transilvania, Banatul, Crişana şi Maramureşul*, 1918–1928, II, Bucureşti.
Puşcariu, LR I, II – Sextil Puşcariu, *Limba română.* vol. I. *Privire generală*, București, Fundația Regală pentru Literatură și Artă 1940; vol. II. *Rostirea*, București, Editura Academiei, 1959.
Radu 2013 – Carmen-Ioana Radu, „Aspecte ale tematizării în graiul din zona Porțile de Fier", în *„Cuvinte potrivite". Omagiu doamnei Maria Marin la aniversare*. Coordonatori: Daniela Răuțu, Adrian Rezeanu, Dana-Mihaela Zamfir, București, Editura Academiei Române, p. 396–399.
Rădulescu-Codin 1901 – C. Rădulescu-Codin, *O seamă de cuvinte din Muscel*, Câmpulung.
Răuțu 2005–2007 – Daniela Răuțu, „Aspecte ale realizării unor opoziții morfologice la substantivele din graiurile dacoromâne", în FD, XXIV–XXVI, p. 197–211.
Răuţu 2013 – Daniela Răuţu, „Aspecte ale variaţiei morfologice substantivale în graiurile dacoromâne din Vojvodina", în *„Cuvinte potrivite". Omagiu doamnei Maria Marin la aniversare*, Coordonatori: Daniela Răuţu, Adrian Rezeanu, Dana-Mihaela Zamfir, Bucureşti, Editura Academiei Române, p. 405-411.
Răuţu 2017 – Daniela Răuţu, „Particularităţi ale morfologiei verbului în graiurile dacoromâne vorbite în Ungaria şi Serbia (I)", în Maria Stanciu Istrate, Daniela Răuţu (ed.), *Lucrările celui de-al şaselea Simpozion internaţional de lingvistică, Bucureşti, 29–30 mai 2015*, [Bucureşti], [Editura] Univers Enciclopedic Gold, p. 156–165.
Rosetti 1926 – Al. Rosetti, *Recherches sur la phonétique du roumain au XVI-e siècle*, Paris.
Rosetti 1932 – Al. Rosetti, *Limba română în secolul al XVI-lea*, Bucureşti, Cartea Românească.
Rosetti 1958 – Al. Rosetti, „Limbă sau dialect?" (I, II), în SCL, IX, 1, p. 101–102; 3, p. 395–397.
Rosetti 1964 – Al. Rosetti, «*Și* 'să', dans le nord-ouest de la Transylvanie», în RRL, IX, 4, p. 395–396.
Rosetti 1968a, 1978, 1986 – Al. Rosetti, *Istoria limbii române de la origini până în secolul al XVII-lea*, București, Editura pentru Literatură; ediția a doua, revăzută și adăugită, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1978; ediție definitivă, București, Editura Minerva, 1986.
Rosetti 1968b – Al. Rosetti, „Cu privire la configurația dialectală a dacoromânei", în SCL, XIX, 5, p. 517–519.
Rusu, Gr. 1961 – Grigore Rusu, „Graiuri de tranziţie. În legătură cu poziția graiului vrâncean în cadrul dacoromânei", în CL, VI, 1, p. 83–94.
Rusu, Gr. 1963 – Gr. Rusu, „Probleme de morfonologie în *Atlasul lingvistic român*", în CL, VIII, 1, p. 59–76.
Rusu, Gr.1964 – Gr. Rusu, «Quelques problèmes de morphologie posés par l'*Atlas Linguistique Roumain*», în RRL, IX, 3, p. 285–304.
Rusu, Gr. 1965 – Grigore Rusu, „O inovație fonetică în subdialectul maramureșean: Durificarea africatelor *ĉ*, *ĝ*", în *Omagiu lui Alexandru Rosetti la 70 de ani*, București, Editura Academiei, p. 793–796.

Rusu, Gr. 1983 – Grigore Rusu, *Structura fonologică a graiurilor dacoromâne*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.
Rusu, Bidian 1971 – Grigore Rusu și Viorel Bidian, „Texte dialectale din Munții Apuseni (Comuna Ocoliș, județul Alba)", în FD, VII, p. 287–304.
Rusu, V. 1961 – Valeriu Rusu, „Observații asupra pătrunderii neologismelor în graiul de pe Valea Ialomiței", în FD, III, p. 191–200.
Rusu, V. 1968 – Valeriu Rusu, „În legătură cu structura dialectală a dacoromânei", în SCL, XIX, 5, p. 521–523.
Rusu, V. 1969 – Valeriu Rusu, „Reflecţii despre structura dialectală a dacoromânei (Pe marginea unor studii recente)", în SCL, XX, 2, p. 215–220.
Rusu, V. 1971 – Valeriu Rusu, *Graiul din nord-vestul Olteniei. Fonetică. Consideraţii fonologice*, București, Editura Academiei.
Rusu, V. 1975 – Valeriu Rusu, «À propos des parlers (zones) de transition», în RRL, XX, 5, p. 569–570.
Rusu, V. 1977 – Valeriu Rusu, *Introducere în studiul graiurilor românești*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.
Rusu, V. 1982 – Valeriu Rusu, „Aspecte ale unui grai dintr-o zonă de veche civilizație țărănească: Muntenia subcarpatică", în AnICED, seria B, 2, p. 76–89.
Rusu, V. 1984 – Valeriu Rusu, „Consideraţii asupra locului, datei şi condiţiunilor în care au intervenit diferite etape ale fărâmiţării dialectale a domeniului romanic, cu privire specială la limba română", în *Tratat*, p. 156–163.
Sala 1955 – Marius Sala, „Termeni pentru «unchi» în *Atlasul lingvistic român*", în SCL, VI, 1–2, p. 132–155.
Sala 1957 – Marius Sala, „Din terminologia păstorească românească: *vătui*, *cârlan*, *noaten*", în SCL, VIII, 1, p. 77–83.
Sala 1960 – Marius Sala, «Un cas de synonymie et d'homonymie: roum. *noaten*, *cârlan*», în *Revue de linguistique romane*, XXIV, 95–96, p. 373–389.
Saramandu 1969 – Nicolae Saramandu, *Sistemul formelor verbale compuse în aromână*, în FD, VI, 1969, p. 155–162.
Saramandu 1971 – Nicolae Saramandu, *Neutralizarea opoziției de sonoritate în aromână*, în SCL, XXII, 1971, 4, p. 377–380.
Saramandu 1972 – Nicolae Saramandu, *Cercetări asupra aromânei vorbite în Dobrogea. Fonetică. Observaţii asupra sistemului fonologic*, Editura Academiei, Bucureşti, 1972.
Saramandu 1975–1976 – *Die Aromunen in der Dobrudscha und ihre Mundart*, în „Dacoromania. Jahrbuch für östliche Latinität", Freiburg / München, III, 1975–1976, p.185–196.
Saramandu 1978 a – Nicolae Saramandu, ***U** final în graiurile aromânei*, în SCL, XXIX, 1978, 3, p. 329–340.
Saramandu 1978 b – Nicolae Saramandu, *Influenţă a dacoromânei sau evoluţie paralelă în aromâna din Dobrogea?*, în CL, XXIII, 1978, 1, p. 43–45.
Saramandu 1979 – Nicolae Saramandu, *Le parler aroumain de Kruševo* (R. S. de Macédoine), în RESEE, XVII, 1979, 1, p. 153–162.
Saramandu 1980 – Nicolae Saramandu, *Schiţă de fonologie istorică a meglenoromânei*, în SCL, XXXI, 1980, 1, p. 47–65.
Saramandu 1984 – Nicolae Saramandu, *Aromâna*, în Tratat 1984, p. 423–476.
Saramandu 1987 – Nicolae Saramandu, *Concordanţe lingvistice între aromână şi graiurile din Banat*, în LR, XXXV, 1986, 3, p. 225–233.
Saramandu 1988 – Nicolae Saramandu, *Harta graiurilor aromâne şi meglenoromâne din Peninsula Balcanică*, în SCL, XXXIX, 1988, 3, p. 225–245.
Saramandu 1989 – Nicolae Saramandu, *Raporturile dintre dialectele româneşti sud-dunărene şi graiurile dacoromâne*, în vol. „Dialectologica" (editor: Nicolae Saramandu), Universitatea din Bucureşti, 1989, p. 39–48.
Saramandu 1990 – Nicolae Saramandu, *Raporturile între romanitatea nord- şi sud-dunăreană în lumina toponimiei,* în vol. „Studii de onomastică", V, Cluj-Napoca, 1990, p. 244–263.
Saramandu 1991 – Nicolae Saramandu, *Probleme ale studierii substratului aromânei*, în SCL, XLII, 1991, 3–4, p. 119–123.
Saramandu 1993 – Nicolae Saramandu, *Din istoria raporturilor interdialectale (cu privire la originea meglenoromânilor)*, în FD, XII, 1993, p. 151–156.
Saramandu 1996 – Nicolae Saramandu, *Romano-balcanica. Flexiunea de gen a numeralului **trei** în aromână*, în SCL, XLVII, 1996, 1–6, p. 207–215.
Saramandu 1997 – Nicolae Saramandu, *Despre coborârea aromânilor în sudul Peninsulei Balcanice. „Mărturia" lui Kekaumenos*, în SCL, XLVIII, 1–4, 1997, p. 407–417.
Saramandu 2000 – Nicolae Saramandu, *Sisteme de scriere a aromânei*, în SCL, LI, 2000, 2–3, p. 199–204.
Saramandu 2001 – Nicolae Saramandu, ***Torna, torna, fratre** şi romanitatea răsăriteană în secolul al VI-lea*, Conferinţele Academiei Române, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2001.
Saramandu 2003 – Nicolae Saramandu, *Studii aromâne şi meglenoromâne*, Ex Ponto, Constanţa, 2003.
Saramandu 2004 – Nicolae Saramandu, *Romanitatea orientală*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2004 (ediţia în limba franceză, Editura Academiei Române, Bucureşti / Gunter Naar Verlag, Tübingen, 2008).
Saramandu 2005 – Nicolae Saramandu, *Originea dialectelor româneşti*, Conferinţele Academiei Române, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2005.
Saramandu 2007 – Nicolae Saramandu, *Aromâna vorbită în Dobrogea. Texte dialectale. Glosar*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2007.
Saramandu 2012 – Nicolae Saramandu, *Note lexicale aromâne*, în „Omagiu lui Andrei Avram", Editura Academiei Române, Bucureşti, 2012, p. 187–192.
Saramandu 2013 a – Nicolae Saramandu, *Note etimologice şi lexicale aromâne*, în „Hommages offerts à Florica Dimitrescu et Alexandru Niculescu", III, Editura Universităţii, Bucureşti, 2013, p. 668–682.
Saramandu 2013 b – Nicolae Saramandu, *„Momentul Moscopole" în istoria raporturilor lingvistice româno-albaneze*, în FD, XXXII, 2013, p. 129–137.

Saramandu 2013 c – Nicolae Saramandu (coordonator), Alina Celac, Carmen-Irina Floarea, Marilena Tiugan, *Dicţionarul dialectului meglenoromân, general şi etimologic*, volumul I (A–C), Editura Academiei Române, Bucureşti, 2013.
Saramandu 2014 – Nicolae Saramandu, *Atlasul lingvistic al dialectului aromân*, volumul I, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2014 (editor: Manuela Nevaci).
Saramandu 2016 – Nicolae Saramandu, *Raporturile interdialectale din perspectiva geografiei lingvistice*, în SCL, LXVII, 2016, 1, p. 3–13.
Saramandu 2017 a – Nicolae Saramandu, *Structura dialectală a aromânei actuale. Graiul pindean*, în SCL, LXVIII, 2017, 1, p. 3–23.
Saramandu 2017 b – Nicolae Saramandu, *Consideraţii asupra graiului aromânilor fărşeroţi*, în FD, XXXVI, 2017.
Saramandu / Nevaci 2006 – Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, *The South-Danubian Romanian Dialects from a Spatial Perspective*, în RESEE, XLIV, 2006, 1–4, p. 367–383.
Saramandu / Nevaci 2013 a – Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, *Sinteze de dialectologie română*, Editura Universităţii, Bucureşti, 2013.
Saramandu / Nevaci 2013 b – Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, *Consideraţii asupra aromânei actuale. Graiul grămostean*, în „Omagiu Maria Marin", Editura Academiei Române, Bucureşti, 2013. p. 430–440.
Saramandu / Nevaci 2014 – Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, *Aspectul verbal în dialectul meglenoromân*, în FD, XXXIII, 2014, p. 123–129.
Sădeanu 1959 – Florenţa Sădeanu, «Traces de passé composé absolu en roumain», în *Recueil d'études romanes*. Publié à l'occasion du IX-e Congrès International de linguistique romane à Lisbonne du 31 mars au 3 avril 1959, Bucureşti, p. 315–120.
Scurtu 1966 – Vasile Scurtu, *Termeni de înrudire în limba română*, Bucureşti, Editura Academiei R.S.R.
Seche 1969 – Mircea Seche, *Schiţă de istorie a lexicografiei române*, vol. II: *de la 1880 până astăzi*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică.
Seidel-Slotty 1945 – Ingeborg Seidel-Slotty, "Rumänische Briefe", în BL, XIII, p. 105–138.
Sorbală 2006 – Vitalie Sorbală, *Studii de dialectologie şi geografie lingvistică*. Volum îngrijit şi cuvânt introductiv de Vasile Pavel, Chişinău, SET TRIO.
Sorescu-Marinković 2006a – Annemarie Sorescu-Marinković (ed.), *Torac. Metodologia cercetării de teren*, Novi Sad, Editura Fundaţiei, Panciova, Editura Libertatea.
Sorescu-Marinković 2006b – Annnemarie Sorescu-Marinković, „Din lexicul dialectal al satului Toracu-Mic, Banatul Sârbesc", în *Analele Universităţii de Vest din Timişoara*, VIL, p. 231–251.
Sorescu, Sikimić 2003 – Annemarie Sorescu, Biljana Sikimić, „Din lexicul dialectal al satului Gradskovo", în *Lumina*, Pančevo, p. 54–62.
Spînu 2002 – Stela Spînu,*Graiurile româneşti din sud-vestul Basarabiei*, Chişinău, Centrul Editorial al USM.
Spînu 2011 – Stela Spînu, *Graiurile româneşti din nord-estul Republicii Moldova*, Chişinău, Editura Magna-Princeps SRL.
Stan 1955 – Ionel Stan, „Despre unele probleme ale *Dicţionarului dialectal al limbii române*", în LR, IV, 1955, 4, p. 91–93.
Stati, V. 1963 – V. Stati, „Arhiva fonogramică a sectorului de dialectologie și fonetică experimentală", în *Limba și literatura moldovenească*, 1, p. 66–68.
Şandru 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938 – Dumitru Şandru, «Enquêtes linguistiques du Laboratoire de phonétique expérimentale de la Faculté des Lettres de Bucarest» I. *Bessarabie*, în BL, I, p. 89–107; II. «Pays de Motzi», în BL, II, p. 201–237; III. «Lăpujul de Sus (d. Hunedoara)», în BL, III, p. 113–177; IV. «Le Bihor», în BL, IV, p. 120–179; V. «Vallée de l'Almăj», în BL, V, p. 125–189; VI. «District de Năsăud (Nord-Est de la Transylvanie)», în BL, VI, p. 173–230.
Şandru 2004 – D. Şandru, *Probleme de dialectologie românească*, Bucureşti.
Şandru, Brânzeu 1931, 1932 – D. Şandru şi F. Brânzeu, „Printre ciobanii din Jina" [1], II, în GS, V, 1931, p. 300–350; VI, 1932, p. 193–247.
Şuteu 1958 – Valeriu Şuteu, „Arhiva fonogramică a limbii române", în FD, I, p. 211–219.
Şuteu 1969 – Valeriu Şuteu, „Înregistrări de texte dialectale în Ţara Moţilor", în FD, VI, p. 201–210.
Teaha 1961 – Teofil Teaha, *Graiul din Valea Crişului Negru*, [Bucureşti], Editura Academiei.
Teaha 1962 – Teofil Teaha, „Graiul de la Vama Buzăului. Consideraţii asupra unei zone de interferenţă a graiurilor", în LR, XI, 1, p. 95– 106.
Teaha 1963 – Teofil Teaha, „Despre Chestionarul *Noului Atlas lingvistic român* (NALR)", în FD, V, p. 105–122.
Teaha 1965 – Teofil Teaha, „Aspecte ale graiului românesc din sudul Dunării", în *Omagiu lui Alexandru Rosetti la 70 de ani*, Bucureşti, Editura Academiei, p. 895–898.
Teaha 1969 – Teofil Teaha, „Texte dialectale din Oaş", în FD, VI, p. 211–232.
Teaha 2001 – Teofil Teaha, „Urme străvechi de limbă în graiul românesc vorbit în Maramureşul istoric de la nord de Tisa", în *Buletin ştiinţific*, fascicula Filologie, seria A, XIII, Baia Mare, p. 24–33.
Teiuş 1980 – Sabina Teiuş, *Coordonarea în vorbirea populară românească*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică.
Tiugan 1973 – Marilena Tiugan, „Note morfosintactice (pe baza volumului al VI-lea din ALR, serie nouă)", în FD, VIII, p. 187–201.
Todoran 1943 – Romulus Todoran, „*Moaşă* 'sage femme'", în DR, X, 2, p. 278–284.
Todoran 1956a – Romulus Todoran, „Cu privire la repartiţia graiurilor dacoromâne", în LR, V, 2, p. 38–50.
Todoran 1956b – Romulus Todoran, „Cu privire la o problemă de lingvistică în discuţie: limbă şi dialect", în CL, I, p. 91–102.
Todoran 1960 – Romulus Todoran, „Câteva observaţii cu privire la problema delimitării dintre limbă şi dialect", în *Studia Universitatis Babeş-Bolyai*, Philologia, Cluj, V, 2, p. 57–68.
Todoran 1961 – Romulus Todoran, „Noi particularităţi ale subdialectelor dacoromâne", în CL, VI, 1, p. 43–73 [republicat în Todoran 1998, p. 25–60].

Todoran 1965 – Romulus Todoran, „O problemă de dialectologie istorică: *ĉ* > *ŝ* și *ĝ* > *n* în graiurile moldovenești”, în CL, X, p. 375–386.
Todoran 1966 – Romulus Todoran, „Despre *și* ’să’ în graiurile dacoromâne”, în CL, XI, 2, p. 193–207.
Todoran 1968 – Romulus Todoran, „În legătură cu *și* ‘să’ în graiurile dacoromâne. *Căci*, conjuncție completivă directă”, în CL, XIII, 1, p. 35–38.
Todoran 1972 – Romulus Todoran, „În legătură cu pluralul substantivului *casă* în graiurile dacoromâne”, în CL, XVII, 2, p. 249–256.
Todoran 1977 – Romulus Todoran, „Schiță a istoriei dialectologiei române”, în Caragiu Marioțeanu *et alii* 1977, p. 39–54.
Todoran 1978 – Romulus Todoran, „Despre *-ouă*, *-eauă* și *-auă* în structura morfologică a pluralului substantivelor românești”, în CL, XXIII, 1, p. 47–55.
Todoran 1984 – Romulus Todoran, *Contribuții de dialectologie română*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.
Todoran 1998 – R. Todoran, *Contribuţii la studiul limbii române*. Ediţie de Ion Mării şi Nicolae Mocanu, [Cluj-Napoca], Clusium.
Tomescu 1944 – M. Tomescu, *Glosar din judeţul Olt*, Slatina.
Turculeț 1977–1978 – Adrian Turculeț, „Structura dialectală a graiurilor românești din Bucovina”, în ALIL, XXVI, p. 97–120.
Turculeț 1980 – Adrian Turculeț, „Observaţii asupra rostirii şuierătoarelor în graiurile dacoromâne”, în *Analele ştiinţifice ale Universităţii Al. I. Cuza*, XXVI.
Turculeț 2002 – Adrian Turculeț, *Graiul din zona Câmpulungului Moldovenesc. Fonetica*, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”.
Turculeț 2002b – Adrian Turculeț, *Dialectologie română*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
Țâra 1975 – Vasile Țâra, *Graiul de pe valea superioară a Șieului (Transilvania)*, [Rezumatul tezei de doctorat], Timișoara [multigrafiat].
Țâra 1976 – Vasile Țâra, „Construcţii sintactice în graiul de pe valea superioară a Şieului (Transilvania)”, în *Studii de lingvistică*, Timişoara, Tipografia Universității, p. 205–213.
Țâra 1979 – Vasile Țâra, „Graiul din nord-estul Transilvaniei”, în AnICED, 1, p. 347–356..
Udler *et alii* 1976 – *Dialectologia românească*. Sub redacţia lui R. Udler şi V. Comarniţchi, Chişinău, Editura Lumina.
Udrescu 1967 – D. Udrescu, *Glosar regional. Argeş*, Bucureşti.
Uriţescu 1987 – Dorin Uriţescu, *Sincronie şi diacronie. Fonetismul unor graiuri din nordul Banatului*, Timişoara; ediția a doua, revăzută și adăugită, Cluj-Napoca, Clusium, 2005.
Uriței cu 2005–2007 – Dorin Uriței cu, „Încă o generalizare fără suport psihologic în teoria optimalității (Pe marginea unor hărți din NALR–Crișana), în FD, XXIV–XXVI, p. 255–261.
Vasiliu 1967a – Emanuel Vasiliu, «Considérations typologique sur la phonologie transformationelle des parlers daco-roumains», în CLTA, 4, p. 253–260.
Vasiliu 1967b – Emanuel Vasiliu, „Pentru o fonologie generativă a dialectelor daco-române”, în SCL, XVIII, 2, p. 141–157.
Vasiliu 1967c – Emanuel Vasiliu, “Transformational vs. biunique phonemic typology (Towards a classification of Dacoromanian dialects)”, în *Phonologie der Gegenwart*, Granz/Wien/Köln, p. 254–261.
Vasiliu 1968 – Emanuel Vasiliu, *Fonologia istorică a dialectelor dacoromâne*, Bucureşti, Editura Academiei R.S.R.
Vasiliu, Ionescu-Ruxăndoiu 1986 – Emanuel Vasiliu, Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, *Limba română în secolele al XII-lea – al XV-lea. Fonetică – Fonologie – Gramatică*, București, Universitatea din București, Facultatea de Filologie.
Văsieșiu 1996 – V. Văsieșiu, *Graiul năsăudean*, Târgu-Mureș.
Vâlsan 1912 – G. Vâlsan, „Românii din Craina Serbiei”, în *Anuar de geografie şi antropogeografie*, II, Bucureşti, 1911–1912, p. 177–200 [republicat în Constante, Golopenţia 1943, p. 137–160 şi Hedeşan 2008a, p. 126–147].
Vâlsan 1918 – G. Vâlsan, *Les Roumains de Bulgarie et de Serbie*, Paris, Gauthier-Villars [republicat, în limba română, în Constante, Golopenţia 1944: 51–66 şi în Hedeşan 2008b].
Vâlsan 1937 – G. Vâlsan, „Românii din Serbia”, în *Buletinul Soc. Regale Române de Geografie*, LVI, Bucureşti [republicat în Constante, Golopenţia 1943, p. 257–275 şi Hedeşan 2008a, p. 243–276].
Vâlsan, Giuglea 1913 – G. Giuglea, G. Vâlsan, *De la românii din Serbia*. Culegere de literatură populară. Cu hartă, fotografii, note glosar, Bucureşti, Tipografia Curţii Regale.
Vârcol 1910 – V. Vîrcol, *Graiul din Vâlcea*, Bucureşti, Atelierele grafice Socec (publicaţiunile Societăţii filologice I).
Viciu 1899 – Alexiu Viciu, *Glosariu de cuvinte dialectale din graiul viu al poporului român*, Blaj.
Viciu 1906 – Alexiu Viciu, *Glosar de cuvinte dialectale din graiul viu al poporului român din Ardeal*. Adunate şi explicate de…, Bucureşti, Carol Göbl [extras din Analele Academiei Române, seria II, tom XXIX. Memoriile Secţiei Literare].
Viciu 1925 – Al. Viciu, *Suplement la „Glosar de cuvinte dialectale” din graiul viu al poporului român din Ardeal*. Adunate şi explicate de…, Bucureşti (Academia Română. Memoriile Secţiunii literare. Seria III. Tom III. Mem. 2).
Vlad 1983 – Sabin Vlad, „Forme de genitiv plural în *-(i)o = i + lor*”, în *Materiale şi cercetări dialectale*, II, Cluj-Napoca, p. 414–418.
Vulpe 1963 – Magdalena Vulpe, „Repartiţia geografică a construcţiilor cu infinitivul şi cu conjunctivul în limba română”, în FD, V, p. 123–155.
Vulpe 1966 – Magdalena Vulpe, «Répartition territoriale des noms de parenté en dacoroumain (d’après l’ALR)», în RRL, XI, 1, p. 31–61.
Vulpe 1967 – Magdalena Vulpe, „Fapt dialectal şi fapt popular”, în SCL, XVIII, 4, p. 369–377.
Vulpe 1977 – Magdalena Vulpe, „Despre aria de răspândire a perfectului simplu în graiurile muntenești”, în CL, XXII, 2, p. 255–259.
Vulpe 1978 – Magdalena Vulpe, “Romanian Dialectology and Sociolinguistics”, în *Curent Trends in Romanian Linguistics*, edited by A. Rosetti and Sanda Golopenţia Eretescu, în RRL, XXIII, 1–4 /CLTA, XV, 1–2, p. 293–328.
Vulpe 1980 – Magdalena Vulpe, *Subordonarea în frază în dacoromâna vorbită*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică.

Vulpe 1981 – Magdalena Vulpe, „Corelații sistematice între arhaic, conservator și inovator”, în AnICED, Seria A, 3, p. 341–347.
Vulpe 1982 – Magdalena Vulpe, «Sur l’acception des termes ʻarchaïque’ et ʻconservateur’», în RRL, XXVII, 3, p. 231–233.
Vulpe 1983 – Magdalena Vulpe, „Trăsături originale într-un subsistem tradițional: prepoziția maramureșeană”, în AnICED, Seria B, 2: *Graiurile componentă a patrimoniului cultural popular*, octombrie 1982, București, p. 261–282.
Vulpe 1984 – Magalena Vulpe, „Subdialectul maramureşean”, în *Tratat*, p. 320–354.
Vulpe 1997 – Magdalena Vulpe, „Formulări stereotipe în narațiunea populară orală”, în FD, XVI, p. 149–155.
Vulpe 2004, 2006 – Magdalena Vulpe, *Opera lingvistică*. I. *Dialectal, popular, vorbit* 2004; II. *Dialectologie românească. Varia*; III. *Subordonarea în frază în dacoromâna vorbită. Varia* (coord. ed. Ion Mării și Nicolae Mocanu), Cluj-Napoca, Clusium.
Weigand 1896 – Gustav Weigand, „Der Banater Dialekt”, în Jb, III, p. 198–332 şi Leipzig, J. A. Barth, 1896.
Weigand 1897 – Gustav Weigand, „Körösch- und Marosch-Dialekte”, în Jb, 4, p. 250–336 şi Leipzig, J. A. Barth, 1897.
Weigand 1898 – Gustav Weigand, “Samosch und Theiss – Dialekte”, Lepzig și în Jb, VI, 1899, p. 1–85.
Weigand 1900 – Gustav Weigand, „Die Rumänischen Dialekte der kleinen Walachei, Serbien und Bulgarien”, în Jb, VII, p. 1–92 şi Leipzig, J. A. Barth, 1900 [republicat, în limba română, în Constante, Golopenția 1943, p. 77–94 şi Hedeşan 2008a, p. 71–87].
Weigand 1902a – Gustav Weigand, “Dialekte der grossen Walachei”, în Jb, VIII, p. 234-324 și Lepzig, 1902.
Weigand 1902b – Gustav Weigand, “Die Dialekte der Moldau und Dobrudscha”, în Jb, IX, p. 138-236 și Lepzig, 1902.
Weigand 1904 – Gustav Weigand, *Die Dialekte der Bucovina und Bessarabiens*, Leipzig.
Weigand 1908[1907] – Gustav Weigand, „Rumänen und Aromunen in Bulgarien”, în Jb, XIII, p. 1–104 şi Leipzig, J. A. Barth, 1907.
Weigand 1908a – Gustav Weigand, „Despre dialectele româneşti”, în *Convorbiri literare*, XLII, 4, p. 441–448.
Weigand 1908b – Gustav Weigand, „Rumänen und Aromunen in Bosnien”, în Jb, XIV, p. 171–197.
Zagaevschi 1990 – V. C. Zagaevschi, *Studii de gramatică dialectală comparată*, Chișinău, Editura „Știința”.
Zamfir 2005, 2007 – Dana-Mihaela Zamfir, *Morfologia verbului în dacoromâna veche (Secolele al XVI-lea – al XVII-lea)*, [vol. I]; vol. II 2007, Bucureşti, Editura Academiei Române.
Zdrenghea 1948 – Mircea Zdrenghea, „Analogii în conjugarea verbului auxiliar *a fi* (la românii din plasa Sebeș)”, în DR, XI, p. 194–196.

04.12. 2022

Director Proiect,
CS I dr. Hab. Manuela Nevaci
Institutul de Lingvistică al Academiei Române
„Iorgu Iordan – Al. Rosetti”
Calea 13 Septembrie nr. 13, Bucureşti